Noord- en Oost-Gelderland

Aan: de raden van de gemeenten die deelnemen in GGD Noord- en Oost-Gelderland

verzonden per e-mail

Kenmerk: SB/mdv/23-dir 033
Datum: 21 augustus 2023
Behandeld door: M. de Vries
E-mail: m.devries@ggdnog.nl
Telefoonnummer: 088 443 3401
Onderwerp: Reactie DB GGD NOG op zienswijzen raden op concept-Programmabegroting 2024

Geachte raden,

Hierbij ontvangt u onze reactie op de zienswijzen van gemeenteraden op de concept-Programma-begroting 2024 GGD Noord- en Oost-Gelderland. Op 7 april 2023 hebben wij u de concept-Programmabegroting 2024 aan u toegezonden. Daarbij hebben wij de raden die willen reageren verzocht om hun zienswijze vóór 4 juli 2023 aan ons te sturen.

Wij informeren u met deze brief over ons oordeel over de ontvangen zienswijzen en de daaraan verbonden conclusies. Deze verplichting is sinds 1 juli 2022 opgenomen in art. 35, vierde lid, Wet gemeenschappelijke regelingen.

Zienswijzen en reacties dagelijks bestuur
Bij deze brief treft u de adviesnota aan die wij op 11 september 2023 voorleggen aan het algemeen bestuur (bijlage 1). In deze adviesnotitie gaan wij op hoofdlijnen in op deze zienswijzen. In de bijlage 2 beschrijven wij de ontvangen zienswijzen en de onze reactie bestuur hierop. In bijlage 3 hebben wij de ontvangen zienswijzen van de raden gebundeld.

Instemming met begroting
De meeste raden dienen geen of een instemmende zienswijze in. Daaruit kan geconcludeerd worden dat zij instemmen met de concept-Programmabegroting 2024. Een aantal gemeenten heeft aanvullende vragen. Onze beantwoording van deze vragen, zoals vermeld in bijlage 2, is in lijn met het bestaande beleid van de GGD. Wij hebben in de concept-Programmabegroting een aanvulling opgenomen over de aanwending van de voorgestelde extra middelen uit de post onvoorzien: uitgangspunt voor aanwending zijn drie O's: onvoorzien, onontkoombaar en onuitstelbaar (zie hoofdstuk 5.4 van de Programma-begroting).

Voorstel aan algemeen bestuur GGD: programmabegroting vaststellen
Ook doen wij u de concept-Programmabegroting 2024 toekomen die ter vaststelling aan het algemeen bestuur wordt voorgelegd (bijlage 4). Het algemeen bestuur van de GGD beslist op 11 september 2023 over de vaststelling van de Programmabegroting 2024.

Een afschrift van deze brief sturen wij aan de colleges van B&W.

Met vriendelijke groet,
namens het dagelijks bestuur,

dr. ing. H.A. Banus,
plv. directeur publieke gezondheid

Bijlagen:

1. Adviesnota AB GGD NOG Programmabegroting 2024
2. Overzicht zienswijzen gemeenteraden op de concept-Programmabegroting 2024 en reactie dagelijks bestuur GGD NOG.
3. Gebundelde ontvangen zienswijzen gemeenteraden.
4. Concept-Programmabegroting 2024

Noord- en Oost-Gelderland

Algemeen bestuur

Agendapunt:	5
Overlegdatum:	11 september 2023
Portefeuillehouder:	A.J. Prins

Adviesnota

Onderwerp

Programmabegroting 2024

Voorstel

1. kennis te nemen van de zienswijzen van de gemeenten op de concept-Programmabegroting 2024 en de reactie van het dagelijks bestuur op deze zienswijzen;
2. de Programmabegroting 2024 vast te stellen.

Inleiding

De concept-Programmabegroting 2024 hebben wij na bespreking in uw algemeen bestuur van 6 april jl. aan de gemeenteraden gezonden. De raden konden tot 4 juli jl. een zienswijze indienen.
In deze adviesnotitie gaan wij op hoofdlijnen in op deze zienswijzen. Een uitgebreidere reactie vindt u in bijlage 1. De ontvangen zienswijzen zijn opgenomen in bijlage 2.
Op grond van artikel 35, lid 4, van de Wet gemeenschappelijke regelingen hebben wij de gemeenteraden schriftelijk en gemotiveerd in kennis gesteld van ons oordeel over de zienswijzen van de raden op de concept-programmabegroting 2024.

Beoogd effect

Vaststelling van de Programmabegroting 2024.

Argumenten

1.1 De meeste raden dienen geen of een instemmende zienswijze in.
De meeste raden dienen geen of een instemmende zienswijze in. Daaruit kan geconcludeerd worden dat zij instemmen met de concept-Programmabegroting 2024.

1.2 De reacties op inhoudelijke zienswijzen zijn in lijn met het beleid van de GGD.
Een aantal gemeenten hebben aanvullende vragen. De beantwoording van deze vragen, zoals vermeld in bijlage 1, is in lijn met het beleid van de GGD. Hieronder gaan wij op een aantal zienswijzen in:

- Enkele gemeenten vragen een toelichting op bepaalde onderdelen. Bijvoorbeeld op de onderbouwing van de tarieven of de vraag of nog een nawerking van het Hoffmann-rapport wordt verwacht. In onze reactie gaan wij daarop in.
- Daarnaast vragen verschillende gemeenten de komende jaren terughoudend te zijn in het verhogen van de inwonerbijdrage. In antwoord daarop geven wij aan dat wij terughoudend zijn in het doen van voorstellen die leiden tot verhoging van de inwonerbijdrage, met uitzondering van de afgesproken systematiek voor de jaarlijkse indexering.
- Enkele gemeenten maken zich zorgen over het niet vergoeden van opgelopen achterstanden in de covidperiode. Ter zake merken wij dat wij in de vergadering van het algemeen bestuur van 6 juli jl. al aangaven dat een groot deel van de frictiekosten door het ministerie wordt vergoed.

- Een aantal zienswijzen gaat in op de inhoudelijke bijdrage van de GGD, bijvoorbeeld in het kader van de regioplannen, met nadruk op het lokale en subregionale schaalniveau.
  In onze reactie geven wij aan dat wij de gemeenten in het kader van het regioplan en het GALA-plan willen ondersteunen. Dit kan in verschillende rollen. De GGD sluit graag aan bij subregionale ambtelijke en bestuurlijke overleggen.

De uitgebreide reacties van ons bestuur op de ontvangen zienswijzen staan in bijlage 1.

1.3 Enkele gemeenten vragen om uitgangspunten bij de aanwending van de extra middelen voor de post onvoorzien.
Enkele gemeenten vragen om als uitgangspunt bij de aanwending van de middelen voor de post onvoorzien uit te gaan van de drie O's: onvoorzien, onontkoombaar en onuitstelbaar. Dit is ook besproken in de aprilvergadering van het algemeen bestuur. Wij onderschrijven deze uitgangspunten en hebben deze toegevoegd aan hoofdstuk 5.4 van de Programmabegroting, waar het over de extra middelen voor de post onvoorzien gaat.
De raad van Brummen vraagt om af te zien van het verhogen van de post onvoorzien. Wanneer het noodzakelijk is om de weerstandsratio te verbeteren, dan is Brummen voorstander van het verhogen van de algemene reserve.

2.1 Het algemeen bestuur besluit over de vaststelling van de Programmabegroting.
Het algemeen bestuur heeft het budgetrecht en bepaalt de financiële kaders voor de GGD.

Kanttekeningen

1.1 Diverse raden hebben in hun zienswijze verschillende vragen gesteld die niet leiden tot aanpassing van de Programmabegroting.
In enkele gevallen gaat het om een toelichting op onderdelen van de concept-Programmabegroting of wensen met betrekking tot de inhoudelijke samenwerking tussen gemeenten en GGD. Andere vragen betreffen toekomstige begrotingen.
De vragen van de raden hebben wij beantwoord in bijlage 1 bij deze adviesnotitie en leiden niet tot aanpassing van de Programmabegroting, behalve dat de vraag om uitgangspunten voor het aanwenden van de post onvoorzien is overgenomen in de Programmabegroting 2024.

Financiën

- De afspraken rondom de indexering leiden tot een indexeringspercentage van 5,99%.
- De begrotingsaanpassingen omvatten in totaal € 311.708.
- Daarnaast is er een toename van de inwonerbijdrage als gevolg van de toename van het aantal inwoners.

Dit resulteert in een inwonerbijdrage Publieke Gezondheid van € 9,686 en een inwonerbijdrage Jeugdgezondheid van € 10,840.

Vervolg

- De vastgestelde Programmabegroting wordt toegezonden aan de gedeputeerde staten van Gelderland.
- De vastgestelde programmabegroting is het kader voor de productenraming die het dagelijks bestuur dit najaar vaststelt.

Communicatie
Zoals gebruikelijk bij AB-vergaderingen.

Warnsveld, 5 juli 2023
Het dagelijks bestuur,

drs. J.J. Baardman,
directeur publieke gezondheid

C.M. de Waard-Oudesluijs MSc,
voorzitter

Bijlagen
1. Overzicht zienswijzen raden op de concept-Programmabegroting 2024 en reactie DB GGD
2. Ontvangen zienswijzen
3. Concept-Programmabegroting 2024

Bijlage: Overzicht zienswijzen gemeenteraden op concept-Programmabegroting 2024 en reactie dagelijks bestuur GGD NOG

Gemeente	Zienswijze (eventueel samengevat)	Reactie dagelijks bestuur
Aalten	*Raadsbesluit:* Geen zienswijze indienen.	---
Apeldoorn	*Raadsbesluit:* De raad kan instemmen met zowel de inhoudelijke als financiële voorgestelde lijn voor de Programmabegroting 2024. Wel heeft de raad een aantal opmerkingen en vragen, die hij graag verwerkt ziet in de definitieve Programmabegroting 2024. *Inhoudelijk:* a. De raad ziet de inzet van GGD NOG op gezondheidsverschillen, middels onderzoek, preventie en gezondheidsbevordering, in de jaarstukken 2022. In de programmabegroting 2024 komt dit echter niet terug bij de beleidsindicatoren. De raad verzoekt om het verkleinen van gezondheidsverschillen een plek te geven in de bestuursagenda, zodat het jaarlijks terugkeert in zowel de jaarstukken als de programmabegroting. b. Naar aanleiding van het groot tekort aan gekwalificeerd medisch personeel en de beschreven oplossingen om aan dit tekort te voldoen, o.a. door samenwerking met andere GGD regio's en het invoeren van de HR21 (waardering) systematiek, vraagt de raad of de GGD verwacht dat deze maatregelen afdoende zijn om de zorg voor de inwoners te continueren.	In de concept-Bestuursagenda 2023 – 2027 krijgt het vergroten van gelijke kansen op gezondheid voor iedereen specifieke aandacht, namelijk in hoofdstuk 5, paragraaf 1. De GGD biedt inzicht in gezondheidsverschillen in de regio en voert diverse activiteiten uit, die specifiek gericht zijn op mensen in een kwetsbare situatie. Wij willen hierover zoveel mogelijk op productniveau rapporteren. HR21 draagt bij aan een steviger positie op de arbeidsmarkt. Daarnaast wil GGD NOG ook op andere manieren een aantrekkelijke werkgever zijn, zoals door opleiding en ontwikkeling, goede werksfeer en een evenwichtige werk- en privébalans om voldoende personeel te werven en te binden. Tegelijkertijd blijven wij ons zorgen maken over het (landelijk)

Gemeente	Zienswijze (eventueel samengevat)	Reactie dagelijks bestuur
	Financieel: a. De raad vraagt of het negatief saldo, dat grotendeels veroorzaakt wordt door de nawerking van het Hoffmann-rapport, afdoende is of dat nog een nawerking wordt verwacht welke effect heeft op de Programmabegroting van 2023 en 2024.	tekort aan gekwalificeerd medisch personeel en zien dit als een reëel probleem voor onze dienstverlening. Wij verwachten geen verdere nawerking als gevolg van het Hoffmann-rapport, die effect zal hebben op de Programmabegroting 2023 en 2024. De afgelopen 3 jaar heeft GGD NOG zich volledig ingezet voor de bestrijding van COVID-19. Hierdoor zijn in de bedrijfsvoering ontwikkelingen en processen niet opgepakt en uitgevoerd. We zien nu dat er een flinke inhaalslag gemaakt moet worden. We zijn met VWS op landelijk niveau in overleg dat deze kosten ook onder de COVID-regeling moeten vallen. Als VWS deze kosten niet vergoedt dan is het niet uitgesloten dat GGD NOG 2023 of 2024 met een negatief saldo afsluit.
Berkelland	*Raadsbesluit:* De raad constateert, dat met het opnemen van nieuw beleid, de autonome ontwikkelingen en een indexering van 5,99% er sprake is van een forse lastenstijging. De raad vraagt om: - een onderbouwing hoe de tarieven tot stand zijn gekomen;	Het uitgangspunt bij indexeren is dat de index in relatie staat tot de werkelijke ontwikkeling van de kosten. Dat houdt in dat wij de kosten voor het komende jaar begroten mét indexering. Het algemeen bestuur heeft in zijn vergadering van 21 november 2019 de indexeringssytematiek vastgesteld. Deze systematiek gaat uit van: • het basisjaar is het jaar van de begroting minus twee jaar; • de indexcijfers uit de CPB kortetermijnraming van december;

Gemeente	Zienswijze (eventueel samengevat)	Reactie dagelijks bestuur
	- kaders op te stellen voor de post onvoorzien; - inzichtelijk te maken welke afwegingen of alternatieve dekkingsmogelijkheden er zijn onderzocht binnen de eigen financiering.	• de verdeling van de kosten in 70% loonkosten (loonvoet sector overheid) en 30% materiële kosten (prijs overheidsconsumptie, netto materieel). De besteding van het budget kan alleen met een akkoord van het dagelijks bestuur. Wij zullen daarbij als kader hanteren dat deze kosten onvoorzien, onontkoombaar en onuitstelbaar zijn. Bij de jaarrekening vindt de verantwoording achteraf plaats conform de reguliere afspraken. Als het budget niet of niet volledig is benut gaat het restant na vaststelling van de jaarrekening terug naar de deelnemende gemeenten. Wij kijken kritisch naar mogelijkheden om kostenverhogingen binnen de eigen middelen op te vangen. Zo hebben wij voor informatieveiligheid een deel van de kosten binnen de reguliere begroting kunnen oplossen. De gevraagde aanvullende middelen zijn op basis van nieuwe ontwikkelingen; het opvangen binnen de eigen middelen zou ten koste gaan van andere producten.
Bronckhorst	*Besluit:* Geen zienswijze indienen. *(Bron: Raadsinformatiesysteem gemeente Bronckhorst)*	---

Gemeente	Zienswijze (eventueel samengevat)	Reactie dagelijks bestuur
Brummen	*Raadsbesluit:* De gemeenteraad van Brummen verzoekt het algemeen bestuur van GGD Noord- en Oost Gelderland om realistisch te ramen en om af te zien van de ophoging van de post onvoorzien in de begroting 2024 met een bedrag van € 100.000. Wanneer het noodzakelijk is om de weerstandsratio te verbeteren, dan is de gemeenteraad van Brummen voorstander van het verhogen van de algemene reserve en niet van het ophogen van de post onvoorzien.	Wij nemen kennis van de visie van de raad van Brummen.
Doetinchem	*Raadsbesluit:* Geen zienswijze indienen.	---
Elburg	*Raadsbesluit:* De gemeenteraad stemt in met de structurele post onvoorzien van € 100.000,00 onder de gestelde voorwaarden. De raad verwacht dat hij voortaan geen tussentijdse begrotingswijzigingen meer krijgt aangeboden nu deze post onvoorzien in de begroting wordt opgenomen. De gemeenteraad heeft al enige jaren behoefte aan meer grip op de GGD. Deze behoefte is gegroeid, zeker nu sprake is van een periode waarin de gemeenteraad keuzes moet maken en/of moet bezuinigen. De gemeenteraad roept de GGD op om de komende jaren zeer terughoudend te zijn in het verhogen van de inwonerbijdrage en kansen te benutten om een bijdrage te leveren aan de te maken	Er zijn het jaar door altijd begrotingswijzigingen: bij de productraming in november voorafgaand aan het begrotingsjaar en bij de twee bestuursrapportages. Deze begrotingswijzigingen hebben echter geen gevolgen voor de inwonerbijdrage en worden daarom niet aan de gemeenteraden voorgelegd. Wij blijven terughoudend in het doen van voorstellen die leiden tot verhoging van de inwonerbijdrage, uitgezonderd de met het algemeen bestuur afgesproken systematiek voor de jaarlijkse indexering. Verder wijzen wij in dit verband ook op de recentelijk afgeronde takendiscussie rondom de GGD en de conclusies die daar getrokken zijn. Ook onderzoeken we andere

Gemeente	Zienswijze (eventueel samengevat)	Reactie dagelijks bestuur
	keuzes en/of de benodigde bezuinigingen. Daarnaast is er behoefte aan meer inzicht op de bijdrage die de GGD op langere termijn in de subregio Noord-Veluwe kan leveren aan de impact van het regioplan dat vorm krijgt vanuit het Integraal Zorg Akkoord in relatie tot het Gezond en Actief Leven Akkoord. Daarin maken de zes gemeenten van de Noord-Veluwe (en Zeewolde) met zorgverzekeraar Zilveren Kruis afspraken over een betere en domein overstijgende samenwerking met als doel de zorg goed, toegankelijk en betaalbaar te houden. De GGD is daarbij een belangrijke partner.	financieringsmogelijkheden zoals bijvoorbeeld de kansen die de SPUK gelden voor IZA en GALA bieden en diverse beschikbare subsidies. De GGD levert een bijdrage bij het opstellen van het regiobeeld per subregio. Daarnaast ondersteunt de GGD bij de ontwikkeling van het regioplan en het GALA-plan. Bij de uitvoering van de akkoorden kan de GGD verschillende rollen vervullen ten bate van de gemeenten; zo is de GGD adviseur, onderzoeker, uitvoerder en eigenaar van interventies. De subregionale uitwerking is in lijn met de IZA / GALA-plannen en de concept-Bestuursagenda van de GGD. De inrichting van de GGD-dienstverlening levert daarmee een bijdrage aan de gestelde IZA / GALA-doelen en beoogde resultaten. Om dit te bereiken sluit de GGD in iedere (ontwikkel)fase aan bij de relevante ambtelijke en bestuurlijke overlegstructuren in de subregio Noord-Veluwe.
Epe	*Raadsbesluit:* De raad dient een voorzichtig positieve zienswijze in. Er staan in de begroting een aantal ontwikkelingen beschreven die behoorlijke financiële gevolgen hebben voor onze inwonerbijdrage. Tegelijk is dit noodzakelijk. Het werk dat de GGD doet is namelijk waardevol en onze gemeenteraad vindt een goede en robuuste GGD belangrijk.	

Gemeente	Zienswijze (eventueel samengevat)	Reactie dagelijks bestuur
	Eén van de genoemde ontwikkelingen is het voorstel om een extra bedrag onvoorzien op te nemen van € 100.000. De wens vanuit de gemeente Epe is om in het vervolg het aantal begrotingswijzigingen te beperken. De raad kan zich dus vinden in de verhoging van de post onvoorzien, omdat hierdoor niet elke wijziging voor zienswijzeprocedure naar de gemeente hoeft. Dit zorgt voor minder druk en meer flexibiliteit. Daarbij wil de gemeenteraad graag de kanttekening meegeven dat deze post alleen ingezet kan worden voor onvoorziene, onontkoombare en onuitstelbare kosten. En dat besluiten die invloed hebben op de inwonerbijdrage moeten worden voorgelegd aan de gemeenteraad voor zienswijzeprocedure.	De besteding van het budget kan alleen met een akkoord van het dagelijks bestuur. Wij zullen daarbij als kader hanteren dat deze kosten onvoorzien, onontkoombaar en onuitstelbaar zijn. Bij de jaarrekening vindt de verantwoording achteraf plaats conform de reguliere afspraken. Besluiten die een verhoging van de inwonerbijdrage tot gevolg hebben worden altijd via een zienswijzenprocedure aan de raden voorgelegd.
Ermelo	*Raadsbesluit:* De gemeenteraad heeft al enige jaren behoefte aan versterking van de kaderstellende en controlerende rol richting verbonden partijen. Deze behoefte groeit nu sprake is van een periode waarin de gemeenteraad nadere keuzes moet maken. De raad dringt er bij uw bestuur op aan, om de komende jaren zeer terughoudend te zijn in de koers die voorgesteld wordt en kansen te benutten hoe ook de GGD NOG een bijdrage kan leveren aan de te maken keuzes. Tegelijkertijd is behoefte aan meer inzicht op de bijdrage die de GGD op langere termijn kan leveren aan de impact die gemaakt moet worden vanuit het regioplan dat vorm krijgt vanuit het Integraal Zorg Akkoord in relatie tot het Gezond en Actief Leven Akkoord. Daarbij ligt	U kunt van GGD NOG verwachten dat zorgvuldig met publieke middelen wordt omgegaan. De benchmark van Lysias liet in 2021 zien dat GGD NOG wat betreft kostenniveau per geleverde dienst/product op veel vlakken tot de best presterende GGD'en van Nederland behoort. We streven naar effectiviteit en doelmatigheid bij de nieuwe uitdagingen en kansen die er op gemeenten en GGD afkomen, vanuit de pandemische paraatheid en IZA en GALA bijvoorbeeld. Daarbij zijn wij ook alert op alternatieve financieringsbronnen. De GGD levert een bijdrage bij het opstellen van het regiobeeld per subregio. Daarnaast ondersteunt de GGD bij de ontwikkeling van het regioplan en het GALA-plan. Bij de uitvoering van de akkoorden kan de GGD verschillende rollen

Gemeente	Zienswijze (eventueel samengevat)	Reactie dagelijks bestuur
	de nadruk voor Ermelo op de regionale preventie-infrastructuur Noord-Veluwe en de versterking van de subregionale samenwerking Noord-Veluwe.	vervullen ten bate van de gemeenten; zo is de GGD adviseur, onderzoeker, uitvoerder en eigenaar van interventies. De subregionale uitwerking is in lijn met de IZA / GALA-plannen en de concept-Bestuursagenda van de GGD. De inrichting van de GGD-dienstverlening levert daarmee een bijdrage aan de gestelde IZA / GALA-doelen en beoogde resultaten. Om dit te bereiken sluit de GGD in iedere (ontwikkel)fase aan bij de relevante ambtelijke en bestuurlijke overlegstructuren in de subregio Noord-Veluwe.
Harderwijk	*Raadsbesluit:* Geen zienswijze indienen.	---
Hattem	*Raadsbesluit:* Geen zienswijze indienen.	---
Heerde	*Raadsbesluit:* Geen zienswijze indienen. *(Bron: Raadsinformatiesysteem gemeente Heerde)*	---
Lochem	*Raadsbesluit d.d. 5 juni 2023:* *Financiering van de achterstanden* GGD NOG geeft aan dat in de coronaperiode een achterstand is ontstaan in de reguliere taken binnen de bedrijfsvoering. Voor deze achterstanden is een inhaalslag nodig. Het ministerie van VWS heeft aangegeven dat ze deze inhaalslag niet financiert.	Op landelijk niveau zijn wij hierover in overleg en zijn nog in afwachting van de reactie van VWS.

Gemeente	Zienswijze (eventueel samengevat)	Reactie dagelijks bestuur
	De raad van de gemeente Lochem is van mening, dat de eventueel benodigde financiële middelen voor deze inhaalslag niet voor rekening mogen komen van de gemeenten en verzoekt het AB van GGD NOG om bij het ministerie van VWS bezwaar in te dienen tegen de beslissing dat zij geen financiering beschikbaar stelt voor het inhalen van de ontstane achterstanden. Met daarbij het verzoek deze financiering alsnog beschikbaar te stellen conform de door GGD NOG berekende bedragen die nodig zijn om de achterstanden in te halen.	
Montferland	*Raadsbesluit:* Geen zienswijze indienen. *(Bron: Raadsinformatiesysteem gemeente Montferland)*	---
Nunspeet	*Raadsbesluit:* De inwonersbijdrage is de afgelopen jaren gestegen. Deze trend zet zich door op basis van de concept-programmabegroting 2024 van de GGD NOG. De gevolgen uit de gevoerde kerntakendiscussie (GGD Robuust), de toename van het aantal inwoners, verplichtingen uit wetgeving en de vastgestelde indexeringsmethode maken dat voor 2024 sprake is van een aanzienlijke verhoging van de inwonersbijdrage. De gemeente kan daarmee instemmen. De gemeenteraad stemt ook in met de structurele post onvoorzien van € 100.000,00 onder de door het Algemeen Bestuur gestelde voorwaarden. Zij verwachten dat ze voortaan geen tussentijdse begrotingswijzigingen meer krijgen aangeboden nu deze post onvoorzien in de begroting wordt opgenomen.	--- Er zijn het jaar door wel begrotingswijzigingen bij de productraming in november voorafgaand aan het begrotingsjaar en bij de twee bestuursrapportages. Deze begrotingswijzigingen hebben echter geen gevolgen voor de

Gemeente	Zienswijze (eventueel samengevat)	Reactie dagelijks bestuur
	De gemeenteraad heeft al enige jaren behoefte aan meer grip op de GGD. Deze behoefte is gegroeid, zeker nu sprake is van een periode waarin de gemeenteraad keuzes moet maken en/of moet bezuinigen. De gemeenteraad roept u op om de komende jaren zeer terughoudend te zijn in het verhogen van de inwonerbijdrage. De raad vraagt u kansen te benutten om een bijdrage te leveren aan de opgaven waar gemeenten voor staan door oplossingen in eerste instantie binnen uw eigen begroting te zoeken. Daarnaast heeft de raad behoefte aan meer inzicht op de bijdrage die de GGD op langere termijn in de subregio Noord-Veluwe kan leveren aan de impact van het regioplan dat vorm krijgt vanuit het Integraal Zorg Akkoord en het Gezond en Actief Leven Akkoord. Daarin maken de zes gemeenten van de Noord-Veluwe (en Zeewolde) met zorgverzekeraar Zilveren Kruis en (zorg)aanbieders afspraken over een betere en domein overstijgende samenwerking met als doel de zorg goed, toegankelijk en betaalbaar te houden. De nadruk daarbij ligt voor Nunspeet op de regionale preventie infrastructuur op de Noord-Veluwe en de versterking van de subregionale samenwerking Noord-Veluwe. De GGD is daarbij een belangrijke partner.	inwonerbijdrage en worden daarom niet aan de gemeenteraden voorgelegd. Wij blijven terughoudend met voorstellen die leiden tot verhoging van de inwonerbijdrage, uitgezonderd de met het algemeen bestuur afgesproken systematiek voor de jaarlijkse indexering. Verder wijzen wij op de recentelijk afgeronde takendiscussie rondom de GGD en de conclusies die daar getrokken zijn. Ook onderzoeken we andere financieringsmogelijkheden. De GGD levert een bijdrage bij het opstellen van het regiobeeld per subregio. Daarnaast ondersteunt de GGD bij de ontwikkeling van het regioplan en het GALA-plan. Bij de uitvoering van de akkoorden kan de GGD verschillende rollen vervullen ten bate van de gemeenten; zo is de GGD adviseur, onderzoeker, uitvoerder en eigenaar van interventies. De subregionale uitwerking is in lijn met de IZA / GALA-plannen en de concept-Bestuursagenda van de GGD. De inrichting van de GGD-dienstverlening levert daarmee een bijdrage aan de gestelde IZA / GALA-doelen en beoogde resultaten. Om dit te bereiken sluit de GGD in iedere (ontwikkel)fase aan bij de relevante ambtelijke en bestuurlijke overlegstructuren in de subregio Noord-Veluwe.
Oldebroek	*Raadsbesluit:*	

Gemeente	Zienswijze (eventueel samengevat)	Reactie dagelijks bestuur
	De gemeenteraad heeft al enige jaren behoefte aan meer grip. De gemeenteraad van Oldebroek dringt er bij uw bestuur op aan, om de komende jaren zeer terughoudend te zijn in de koers die u voorstelt. De raad moedigt GGD NOG aan om kansen te benutten waarbij GGD NOG zelf kan bijdragen aan de nodige bezuinigingen of juist budgetten weet te vinden. Daarbij is het uitgangspunt vanuit Oldebroek dat regionaal afstemmen en samenwerken wanneer dit kansen biedt heel goed is, maar het is ook nodig om aandacht te houden voor de lokale situatie. Hierbij is een groot aandachtspunt dat veel van onze inwoners gemeentegrenzen oversteken voor zorg, scholing of vrije tijd. De raad roept GGD NOG op om bij de uitvoering van hun taken hier oog voor te hebben en dit bespreekbaar te maken bij uw regionale ketenpartners en zorgverzekeraars.	U kunt van GGD NOG verwachten dat zorgvuldig met publieke middelen wordt omgegaan. De benchmark van Lysias liet in 2021 zien dat GGD NOG wat betreft kostenniveau per geleverde dienst/product op veel vlakken tot de best presterende GGD'en van Nederland behoort. We streven naar effectiviteit en doelmatigheid bij de nieuwe uitdagingen en kansen die er op gemeenten en GGD afkomen, vanuit de pandemische paraatheid en IZA en GALA bijvoorbeeld. Daarbij zijn wij ook alert op alternatieve financieringsbronnen. De GGD is bij voorkeur continu en laagdrempelig in overleg met gemeenten. Zo kunnen we gezamenlijk bezien waar de mogelijkheden van de GGD optimaal aansluiten op de wensen van de gemeenten, zowel lokaal als subregionaal. Uitgangspunt is om vanuit partnerschap afspraken te maken over de gewenste inzet van de GGD, zowel lokaal als regionaal. Waar mogelijk rekening houdend met de 'couleur locale'. De GGD ziet eveneens dat voor inwoners gemeentegrenzen relatief zijn en dat zij dagelijks gebruik maken van regionale voorzieningen. De GGD is daarom groot voorstander van innige regionale samenwerking met overheid en zorgveld gezamenlijk. Zoveel als mogelijk benadrukken wij actief het belang van een goede regionale en domein overstijgende samenwerking, ook publiek-privaat. De GGD is voornemens om binnen de bestaande mogelijkheden hier de komende jaren nog meer op in te zetten. Dit krijgt onder andere vorm via de deelname aan bestuurlijke regionale platforms.

Gemeente	Zienswijze (eventueel samengevat)	Reactie dagelijks bestuur
Oost Gelre	*Raadsbesluit:* Geen zienswijze indienen. *(Bron: Raadsinformatiesysteem gemeente Oost Gelre)*	---
Oude IJsselstreek	*Raadsbesluit:* De raad verzoekt de onderstaande aandachtspunten mee te nemen bij de definitieve besluitvorming over de Programmabegroting 2024: *Nieuw beleid: post onvoorzien* Het voorstel is om als nieuw beleid een bedrag onvoorzien op te nemen van €100.000,-. De belangrijkste argumentatie is om de slagvaardigheid te vergroten en om invulling te geven aan de wens van het AB en van de gemeenteraden om het aantal tussentijdse begrotingswijzigingen te verminderen. Bij het inzetten van de post onvoorzien vraagt de raad het dagelijks bestuur om te toetsen in hoeverre er is voldaan aan de drie O's: onvoorzienbaar, onontkoombaar en onuitstelbaar. Als de onvoorziene middelen niet nodig blijken te zijn, dan dienen ze terug te gaan naar de gemeenten. *Weerstandsvermogen weer op peil brengen* Door het negatieve resultaat in de Jaarstukken 2022 te dekken uit de algemene reserve neemt het weerstandsvermogen af naar ongeveer 70%. De raad verzoekt GGD NOG om de algemene reserves in de komende jaren weer op peil te brengen. Daarbij dient de insteek te zijn dat het verhogen van het weerstandsvermogen in de komende jaren niet mag leiden tot aanvullende kosten bij gemeenten. Hopelijk	De besteding van het budget kan alleen met een akkoord van het dagelijks bestuur. Wij zullen daarbij als kader hanteren dat deze kosten onvoorzien, onontkoombaar en onuitstelbaar zijn. Bij de jaarrekening vindt de verantwoording achteraf plaats conform de reguliere afspraken. Als het budget niet of niet volledig is benut gaat het restant na vaststelling van de jaarrekening terug naar de deelnemende gemeenten. Het algemeen bestuur komt met een plan van aanpak over het weerstandsvermogen.

Gemeente	Zienswijze (eventueel samengevat)	Reactie dagelijks bestuur
	komt de verwachting van de accountant uit dat er de komende jaren ruimte komt om de algemene reserves weer aan te vullen. *Doorontwikkelen van informatiegestuurd en vraaggericht werken* De aangeleverde informatie in de Jaarstukken 2022 en de concept Programmabegroting 2024 heeft een hoog abstractieniveau. Het is wenselijk als er meer SMART doelen, speerpunten en activiteiten in toekomstige Programmabegroting(en) komen. Het rapporteren over de beleidsindicatoren is een goede eerste stap in de gewenste richting. Er is echter nog weinig samenhang tussen de beleidsindicatoren en de speerpunten en ontwikkelingen per programma. Het verzoek aan de GGD NOG is om een logische(re) lijn in de planning en control-cyclus aan te brengen. Het beter inspelen op de vraag is een belangrijk aandachtspunt uit het programma GGD Robuust. Het Integrale Zorg Akkoord (IZA) en het Gezond Actief Leven Akkoord (GALA) vraagt van de GGD NOG om meer in de regio en lokaal te gaan werken. Gezondheid loopt dwars door domeinen en organisaties heen. Vanuit het gedachtegoed van 'Health Equity in all Policies' (HEIAP) is het verzoek aan GGD NOG om meer lokaal en regionaal (via de Thematafel De Gezondste Regio) maatwerk te leveren om daadwerkelijk een bijdrage te leveren om gezondheidsverschillen te verkleinen.	De planning- en controlcyclus bij de GGD is in ontwikkeling. Daarbij gaat aan de ene kant de aandacht uit naar de termijnen en anderzijds naar een passende indeling van de programmabegroting. Gekoppeld aan die indeling willen wij specifieke doelstellingen formuleren, mogelijk gemaakt door de resultaten van het project Informatiegestuurd Werken. Wij gaan ervan uit dat de Programmabegroting 2025 op die wijze is vormgegeven. De GGD levert een bijdrage bij het opstellen van het regiobeeld per subregio. Daarnaast ondersteunt de GGD bij de ontwikkeling van het regioplan en het gemeentelijke GALA-plan. Bij de uitvoering van de akkoorden kan de GGD verschillende rollen vervullen ten bate van de gemeenten; zo is de GGD adviseur, onderzoeker, uitvoerder en eigenaar van interventies. Hierbij wordt het schaalniveau gehanteerd dat zo effectief mogelijk het gezondheidsdoel in bereik brengt. De subregionale uitwerking is in lijn met de IZA / GALA-plannen en de concept-Bestuursagenda van de GGD. De inrichting van de GGD-dienstverlening levert daarmee een bijdrage aan de gestelde IZA / GALA-doelen en beoogde resultaten. Om dit te bereiken sluit de GGD in iedere (ontwikkel)fase aan bij de relevante ambtelijke en bestuurlijke overlegstructuren in de subregio Achterhoek.

Gemeente	Zienswijze (eventueel samengevat)	Reactie dagelijks bestuur
	Onderzoeken van mogelijkheden voor het in balans brengen van de overhead De kosten voor overhead zijn de afgelopen jaren relatief gezien harder gegroeid dan de overige lasten. De raad verzoekt GGD NOG om de mogelijkheden te onderzoeken om de overhead meer in balans te brengen. Eén van de opties is het uitbreiden van het (externe) takenpakket (bijvoorbeeld de beoogde rol als centrum-GGD voor forensische geneeskunde).	In de meerjarenraming zien we dat, los van de indexering, de overheadlasten dalen. Daarnaast staan wij open voor de mogelijkheid op uitbreiding van het takenpakket.
	Covid achterstanden: inventariseren en zoveel als mogelijk oplossen binnen de huidige middelen De GGD geeft aan dat er tijdens de coronaperiode achterstanden zijn ontstaan in de reguliere bedrijfsondersteuning. Zonder extra middelen van VWS sluit de GGD niet uit dat 2023 en 2024 afsluiten met een negatief saldo. Het verzoek is allereerst om de achterstanden in de reguliere bedrijfsondersteuning beter in beeld te brengen. Daarnaast dient GGD NOG de achterstanden zoveel als mogelijk binnen de huidige middelen op te lossen. VWS had tijdens corona namelijk ook een vergoeding beschikbaar voor het inhalen van achterstanden. Het was wenselijk geweest als de GGD de nu gemelde achterstanden ook tijdens de coronaperiode al in beeld had.	Wij zijn met het ministerie van VWS in gesprek over de financiering van de achterstanden. Vanaf 1 juli 2023 stopt de meerkostenregeling voor COVID-19. Dat is het moment om in beeld te krijgen waar de achterstanden zijn en wat de kosten zijn om ze in te halen.
	Rapport 'Op onze gezondheid' Het in april uitgebrachte rapport 'Op onze gezondheid' van de Raad Volksgezondheid en Samenleving (RVS) benadrukt de noodzaak voor	Waar dat binnen onze mogelijkheden ligt zullen wij uiteraard pleiten voor versterking van de positie van de GGD'en. Wij roepen ook gemeenten op hun mogelijkheden daartoe te benutten. Ook hier zien wij het belang van gezamenlijk

Gemeente	Zienswijze (eventueel samengevat)	Reactie dagelijks bestuur
	een sterkere publieke gezondheidszorg. De raad onderschrijft de noodzaak voor een sterkere publieke gezondheidszorg. Daarbij roept de raad GGD NOG op om – via haar koepelorganisatie GGD GHOR – actief te lobbyen bij VWS voor versterking van de positie van de GGD'en.	optrekken om de gestelde gezondheidsdoelen in de toekomst te kunnen behalen.
Putten	*Raadsbesluit:* Geen zienswijze indienen.	---
Voorst	*Raadsbesluit:* Geen zienswijze indienen. *(Bron: Raadsinformatiesysteem gemeente Voorst)*	---
Winterswijk	*Raadsbesluit:* Geen zienswijze indienen. *(Bron: Raadsinformatiesysteem gemeente Winterswijk)*	---
Zutphen	*Raadsbesluit:* In grote lijnen kan de raad van Zutphen zich vinden in de Programmabegroting 2024 van de GGD. Wel hebben zij nog twee meer algemene opmerkingen richting 2024 en de jaren daarna. 1. De raad wil graag zien dat de GGD naar de toekomst, in de basisdienstverlening vanuit de inwonerbijdrage, een verschuiving laat zien, waarbij het onderzoek en advies	--- De GGD ondersteunt de gemeenten bij het vormgeven van het gemeentelijk gezondheidsbeleid en bij de uitwerking van de IZA- en GALA-plannen en van de nieuwe Bestuursagenda.

Gemeente	Zienswijze (eventueel samengevat)	Reactie dagelijks bestuur
	afneemt en er daarvoor in de plaats meer uitvoering van gezondheidsbevordering en voorlichtingscampagnes komt. Het (bovenwettelijk) onderzoek en advies kan dan bijvoorbeeld als plusproduct aangeboden worden. 2. De raad vraagt aandacht voor de kostenstijgingen bij de GGD in de afgelopen jaren en ook voor 2024. Voor 2024 kan de raad de in de programmabegroting vermelde inwonerbijdrage accepteren. Maar voor de jaren daarna zien zij graag dat er een einde komt aan de nieuwe en extra kosten. *(Bron: Raadsinformatiesysteem gemeente Zutphen)*	Daarbij kan de GGD verschillende rollen vervullen ten bate van de gemeenten; zo is de GGD adviseur, onderzoeker, uitvoerder en eigenaar van interventies. De GGD sluit graag bij het overleg hierover om te bespreken welke inzet van de GGD bijdraagt aan de gestelde doelen. Wij blijven terughoudend in het doen van voorstellen die leiden tot verhoging van de inwonerbijdrage, anders dan de met het algemeen bestuur afgesproken systematiek voor de jaarlijkse indexering. Verder wijzen wij in dit verband ook op de recentelijk afgeronde takendiscussie rondom de GGD en de conclusies die daar getrokken zijn. Ten slotte merken wij op dat in de meerjarenraming is te zien, dat – los van de indexering – de overheadlasten dalen.

Raadsvoorstel

Voorstel tot
1. kennisname van de voorlopige jaarstukken 2022 van de GGD Noord- en Oost-Gelderland
2. geen zienswijze indienen op de concept programmabegroting 2024 van de GGD Noord- en Oost-Gelderland

AAN DE RAAD

Samenvatting
De GGD Noord- en Oost-Gelderland (GGD NOG) heeft het voorlopig jaarverslag 2022 en de concept programmabegroting 2024 opgeleverd. Uw raad heeft de mogelijkheid om kennis te nemen van het jaarverslag 2022. Indien u dat wenst kunt u een zienswijze indienen op de concept programmabegroting 2024. Ons college ziet daartoe echter geen aanleiding en adviseert daarom om geen zienswijze in te dienen.

Inleiding
Aan uw raad wordt gevraagd om voor 4 juli 2023 een zienswijze te geven op het financiële en beleidsmatige kader voor de programmabegroting 2024.
Het indienen van een zienswijze kan leiden tot een aanpassing kaders voor de begroting wanneer deze bij de meerderheid van stemmen in het Algemeen Bestuur (AB) wordt aangenomen. Het niet indienen van een zienswijze betekent het instemmen met de voorstellen.

Beschrijving beleidsterrein inclusief toepasselijke regelgeving
De gemeente is volgens de Wet publieke gezondheid verplicht om een Gemeenschappelijk gezondheidsdienst (GGD) in stand te houden.

Inhoudelijke toelichting op het voorstel

1. Jaarrekening 2022

1.1 De GGD geeft gemeenteraden de gelegenheid om kennis te nemen van de jaarstukken 2022
De jaarstukken zijn ter kennisname aan de gemeenteraden van de GGD NOG-regio gestuurd. De stukken geven inzicht in de werkzaamheden die de GGD NOG in 2022 heeft uitgevoerd en in de financiële implicaties.

1.2. Verlaagd weerstandsvermogen is door accountant beoordeeld als acceptabel risico
De jaarrekening 2022 sluit af met een negatief resultaat van €487.000,00. De GGD NOG stelt voor om deze middelen te dekken uit de algemene reserves. Dit is nog niet verwerkt in de concept programmabegroting 2024. Door het tekort over 2022 komt het weerstandsvermogen op 70% van het gewenste niveau. De registeraccountant van Stolwijk en Kelderman ziet dit als een acceptabel risico en verwacht dat dit de komende jaren kan worden aangevuld. De accountant schat in dat de GGD voldoende in control is.

1.3. COVID, Hoffmann onderzoek GGD Robuust inhoudelijk dominant in 2022
Het voorwoord van de jaarstukken geeft een korte inhoudelijk samenvatting van 2022. Het jaar 2022 stond nog steeds in het teken van de aanpak van COVID-19. De kosten m.b.t. COVID-19 zijn gedeclareerd bij het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) voor zover deze niet gedekt waren door de inwonerbijdrage. In 2022 heeft bureau Hoffmann een onderzoek gestart naar mogelijk grensoverschrijdend gedrag binnen de GGD. Het rapport is opgeleverd en de gevolgen worden in 2023 inzichtelijk. GGD Robuust was ook een belangrijk thema gedurende het jaar.

1.4. *GGD heeft beleidsprioriteiten op hoofdlijnen gehaald, accountant beoordeelt de rechtmatigheid*
De GGD heeft de beleidsprioriteiten over 2022 grotendeels gehaald. De accountant geeft een goedkeuring af op getrouwheid op ongewijzigde jaarstukken en op de rechtmatigheid. Het accountantsverslag is als bijlage toegevoegd. Inwoners en belangstellenden kunnen kennisnemen van de verantwoording over het jaar 2022 op basis van het publieksjaarverslag. Dat staat op www.ggdnog.nl.

2. Concept begroting 2024

2.1. De conceptbegroting is in lijn met kaders en doelen en zienswijzen uitgangspuntenbrief.
De programmabegroting 2024 bevat vijf inhoudelijke programma's: Jeugdgezondheidszorg, Algemene Gezondheidszorg, Kennis en Expertise, Maatschappelijke ondersteuning en Publieke Gezondheid Vluchtelingen. Per programma zijn de belangrijkste actuele beleidsprioriteiten en de lasten en baten uitgewerkt. Deze sluiten aan bij de vier prioriteiten van de Bestuursagenda 2019-2023 en bijbehorende indicatoren in afwachting van de Bestuursagenda 2023-2027:

- NOG gezondere jeugd
- NOG gezondere leefomgeving
- NOG gezonder oud worden
- NOG gezondere leefstijl

De aandacht gaat daarbij uit naar kwetsbare groepen en het verkleinen van gezondheidsverschillen. Dat past bij de doelstellingen van het Gezond en Actief Leven Akkoord.

2.2. De inwonerbijdrage houdt rekening met actuele ontwikkelingen en verplichtingen.
De begroting heeft de kosten voor de volgende zaken opgenomen:

- Meerkosten door de Wet open overheid van 1 mei 2022.
- Informatieveiligheid (Chief Information Security Officer & privacy officer)
- Verdere invoering functiewaarderingssysteem HR 21.
  De herwaardering van de verpleegkundigen in 2022 heeft geleid tot een incidentele dekking in 2022 en is vanaf 2024 structureel onderdeel van de inwonerbijdrage.
- Het verhogen van de post onvoorzien maakt ruimte om niet vermijdbare uitgaven zonder de noodzaak van een begrotingswijziging die moet worden voorgelegd aan de raad. Uitgaven vinden uitsluitend plaats na besluit door het Dagelijks Bestuur.

Alternatieve beleidskeuzes
Uw raad heeft de mogelijkheid om een zienswijze uit te brengen op de concept programmabegroting. Zowel vanuit inhoudelijk als financieel oogpunt ziet het college geen aanleiding om uw raad te adviseren om een zienswijze uit te brengen.

Financiële consequenties
Er zijn in het AB van november 2019 afspraken gemaakt over de nieuwe indexerings-systematiek. Deze systematiek wordt in de programmabegroting van 2023 toegepast. De concept programmabegroting van 2024 gaat uit van aan indexeringspercentage van 5,99%.

Publieke Gezondheid	€9,686 per inwoner * 27.249 inwoners	€263.933,81
Jeugdgezondheidszorg	€10,840 per inwoner * 27.249 inwoners	€295.379,16
GGD NOG Robuust	Eenmalig	€13.131,00
Totaal		€572.443,97

Bovenstaande bijdrage van € 572.443,97 afgezet tegen €572.442,00 (in de concept begroting programmabegroting opgenomen voor 2024) betekent een bijstelling van de concept programma-begroting van €36.182,00.

Participatie en Communicatie
Het DB van de GGD NOG wordt na besluitvorming in de gemeenteraad geïnformeerd over het besluit van de gemeente Aalten. GGD NOG heeft aangegeven dat besluitvorming in sommige gemeenten voor 4 juli 2023 niet altijd haalbaar zal zijn. De gemeente Aalten geeft het bij de GGD NOG aan als tijdens de beeldvorming of oordeelsvorming duidelijk wordt dat uw raad mogelijkerwijs een zienswijze in wil dienen.

Vervolgstappen inclusief tijdspad
De vervolgstappen zijn als volgt:

- 20 juni 2023 raadsvergadering
- In juli 2022 worden de jaarstukken vastgesteld in het AB van de GGD NOG en vervolgens verstuurd aan de provincie Gelderland.

- Het AB van de GGD NOG stelt de programmabegroting vast op 7 september 2023

Bijlagen
1. 015 Bijlage 1 brief toezending aan raden concept programmabegroting 2024 GGD Noord- en Oost-Gelderland
2. 015 Bijlage 2 concept programmabegroting 2024 GGD Noord- en Oost- Gelderland
3. 017 Bijlage 1 brief toezending jaarstukken 2022 GGD NOG aan raden
4. 017 Bijlage 2 jaarrekening 2022 GGD Noord- en Oost-Gelderland
5. 017 Bijlage 4 accountantsverslag 2022 GGD Noord- en Oost-Gelderland
6. Programmabegroting GGD NOG inwonerbijdrage

Aalten, 16 mei2023

Burgemeester en wethouders van de gemeente Aalten,

drs. A.J.M. Gildhuis
secretaris/algemeen directeur

mr. A.B. Stapelkamp
burgemeester

De raad van de gemeente Aalten

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 16 mei 2023;

gelet op het bepaalde in de Wet publieke gezondheid en de Wet Gemeenschappelijke regelingen;

B E S L U I T

1. kennis te nemen van de voorlopige jaarstukken 2022 van de GGD Noord- en Oost-Gelderland;
2. geen zienswijze indienen op de concept programmabegroting 2024 van de GGD Noord- en Oost-Gelderland.

AALTEN, 20 juni 2023

De Raad voornoemd,

De Griffier,

M.A.J.B. Fiering

De Voorzitter,

mr. A.B. Stapelkamp

Gemeente Apeldoorn

Postadres
Postbus 9033
7300 ES Apeldoorn
Bezoekadres
Marktplein 1
www.apeldoorn.nl
KvK 08223882

T 14 055
Doorkiesnummer
(055) 580 1686
E-mailadres
m.appelboom@apeldoorn.nl
Zaaknummer: 4616811

Het Dagelijks Bestuur van de GGD NOG
Postbus 3
7200 AA Zutphen

Datum: 22 juni 2023
Ons kenmerk: 2023-46811775
Uw brief d.d.: 11 april 2023
Betreft: Concept-Programmabegroting 2024 GGD NOG

Geacht Bestuur,

Op 11 april 2023 heeft u ons de Concept-Programmabegroting 2024 gestuurd voor de GGD NOG met de uitnodiging om hierop voor 4 juli 2023 een zienswijze te sturen. De gemeenteraad van Apeldoorn heeft de Programmabegroting voor 2024 besproken en komt tot de volgende zienswijze.

Wij kunnen instemmen met zowel de inhoudelijke als financiële voorgestelde lijn voor de Programmabegroting 2024. Wel hebben we een aantal opmerkingen en vragen, welke wij graag verwerkt zien in de definitieve Programmabegroting 2024.

Inhoudelijk:

a. Wij zien de inzet van de GGD NOG op gezondheidsverschillen, middels onderzoek, preventie en gezondheidsbevordering, in de jaarstukken 2022. In de programmabegroting 2024 komt dit echter niet terug bij de beleidsindicatoren. Wij verzoeken om het verkleinen van gezondheidsverschillen een plek te geven in de bestuursagenda, zodat het jaarlijks terugkeert in zowel de jaarstukken als de programmabegroting.

b. U geeft aan dat er een groot tekort is aan gekwalificeerd medisch personeel en beschrijft oplossingen om aan dit tekort te voldoen, o.a. door samenwerking met andere GGD regio's en het invoeren van de HR21 (waardering) systematiek. Verwacht u dat deze maatregelen afdoende zijn om de zorg voor de inwoners te continueren?

Behandeld door: MA Appelboom
Bijlage(n):

Als u reageert datum en kenmerk van deze brief vermelden

Financieel:

a. Het negatief saldo wordt grotendeels veroorzaakt door de nawerking van het Hoffman rapport naar aanleiding van vermeend grensoverschrijdend gedrag binnen de organisatie. Is dit bedrag afdoende of wordt er nog een nawerking verwacht welke effect heeft op de Programmabegroting van 2023 en 2024?.

de gemeenteraad van Apeldoorn,

Digitaal ondertekend door Marit Stam
op 22-06-2023

S.M. Stam
waarnemend raadsgriffier

Digitaal ondertekend door A.J.M. Heerts
op 23-06-2023

A.J.M. Heerts
voorzitter

gemeente Berkelland

C: T. Klompjan
T: 0545-250 250
E: info@gemeenteberkelland.nl
Bezoekadres: Marktstraat 1, Borculo

GGD NOG
Rijksstraatweg 65
7231 AC WARNSVELD

Zaaknummer : 689650
Onderwerp : Jaarstukken 2022, concept programmabegroting 2024 en de 7e wijziging van de GR
Verzonden :

27 JUNI 2023

Geacht dagelijks bestuur,

Wij hebben kennis genomen van de jaarstukken 2022, de concept programmabegroting 2024 en de 7e wijziging van de Gemeenschappelijke Regeling die u ons heeft toegezonden.

Op 20 juni hebben wij de jaarstukken 2022 voor kennisgeving aangenomen, de concept programmabegroting 2024 en de 7e wijziging van de Gemeenschappelijke Regeling behandeld.

Wij willen graag kenbaar maken dat wij een zienswijze indienen op de concept programmabegroting 2024.

Met het opnemen van nieuw beleid, de autonome ontwikkelingen en een indexering van 5,99% is er sprake van een forse lastenstijging.

De zienswijze betreft:

- Wij vragen om een onderbouwing hoe de tarieven tot stand zijn gekomen.
- Wij vragen om kaders op te stellen voor de post onvoorzien.
- Wij vragen om inzichtelijk te maken welke afwegingen of alternatieve dekkingsmogelijkheden er zijn onderzocht binnen de eigen financiering.

Heeft u nog vragen?
Neem dan gerust contact op met Trix Klompjan telefoonnummer 06 – 20 43 50 93 of via het emailadres t.klompjan@gemeenteberkelland.nl.

Met vriendelijke groet,

de griffier,

J. Satijn

de burgemeester,

Drs. J.H.A. van Oostrum

Gemeente Brummen

RaadsBesluit

Raadsvergadering d.d. 29 juni 2023

Ons kenmerk : Z084840/D406864

Onderwerp : Zienswijze concept-Programmabegroting 2024 GGD NOG

DE RAAD VAN DE GEMEENTE BRUMMEN,

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 16 mei 2023 met kenmerk D406863;

gehoord het behandeladvies van het forum van 15 juni 2023;

HEEFT BESLOTEN:

de zienswijze in te dienen op de concept-Programmabegroting 2024 van de GGD NOG die luidt:

De gemeenteraad van Brummen verzoekt het algemeen bestuur van GGD Noord- en Oost-Gelderland om realistisch te ramen en om af te zien van de ophoging van de post onvoorzien in de begroting 2024 met een bedrag van € 100.000. Wanneer het noodzakelijk is om de weerstandsratio te verbeteren, dan is de gemeenteraad van Brummen voorstander van het verhogen van de algemene reserve en niet van het ophogen van de post onvoorzien.

Dit besluit is genomen tijdens de openbare raadsvergadering van 29 juni 2023.

De gemeenteraad van Brummen,

D.D. Balduk
griffier

A.J. van Hedel
voorzitter

Dit besluit op 04 JUL 2023 , gezonden aan:
1. B&W d.t.v. B. Terlingen

GGD Noord- en Oost-Gelderland
Mevrouw J. Baardman

Postbus 3

7200 AA ZUTPHEN

verzenddatum:	11 juli 2023	onderwerp:	Zienswijze programma-begroting 2024
ons kenmerk:	1629272 / 1794573	uw kenmerk:	
inlichtingen bij:	mevrouw L. van Leeuwe	uw brief van:	11 april 2023
telefoonnummer:	(0314) 377 319	bijlage	--

Beste mevrouw Baardman,

U hebt ons college en de gemeenteraad van Doetinchem op 7 april 2023 de concept programmabegroting 2024 toegezonden.

De gemeenteraad heeft de begroting in zijn raad op 29 juni 2023 besproken. Daarbij heeft de raad besloten geen zienswijze in te dienen op de concept programmabegroting omdat deze inhoudelijk en financieel in lijn is met de kaders en doelen uit de Bestuursagenda 2019-2023 en de Uitgangspuntenbrief 2024.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Doetinchem,

secretaris burgemeester

Gemeente Elburg

Aan het Dagelijks bestuur van
GGD Noord-Oost-Gelderland
Postbus 3
7200 AA Zutphen

Ontvangen op:	11 april 2023	Uw kenmerk:	-
Inlichtingen:	Alma van Maanen	Zaaknummer:	312799
Telefoonnummer:	0525-688688	Datum	6 juli 2023
Onderwerp	Zienswijze programmabegroting 2024 GGD NOG	Bijlagen:	-
		Pagina:	1 van 2

Geacht bestuur,

Op 7 april jl. ontvingen wij de concept Programmabegroting 2024 van de GGD Noord- en Oost-Gelderland.

U gaf in uw begeleidende brief aan dat de gemeenteraad de mogelijkheid heeft om uiterlijk op 4 juli a.s. een zienswijze in te dienen.

De gemeenteraad heeft op 5 juli jl. besloten een zienswijze te dienen. De inwonersbijdrage is de afgelopen jaren gestegen. Deze trend zet zich door op basis van de concept-programmabegroting 2024 van de GGD NOG. De gevolgen uit de gevoerde kerntakendiscussie (GGD Robuust), de toename van het aantal inwoners, verplichtingen uit wetgeving en de vastgestelde indexeringsmethode maken dat voor 2024 sprake is van een aanzienlijke verhoging van de inwonersbijdrage.

De gemeenteraad stemt in met de structurele post onvoorzien van € 100.000,00 onder de gestelde voorwaarden. Wij verwachten dat we voortaan geen tussentijdse begrotingswijzigingen meer krijgen aangeboden nu deze post onvoorzien in de begroting wordt opgenomen.

De gemeenteraad heeft al enige jaren behoefte aan meer grip op de GGD. Deze behoefte is gegroeid, zeker nu sprake is van een periode waarin de gemeenteraad keuzes moet maken en/of moet bezuinigen. De gemeenteraad roept u op om de komende jaren zeer terughoudend te zijn in het verhogen van de inwonerbijdrage en kansen te benutten om een bijdrage te leveren aan de te maken keuzes en/of de genodigde bezuinigingen.

Postadres Postbus 70, 8080 AB Elburg **Bezoekadres** Zuiderzeestraatweg Oost 19, 8081 LA Elburg
Telefoon 0525 - 688688 **Fax** 0525 - 688699 **E-mail** gemeente@elburg.nl **Internet** www.elburg.nl
IBAN NL23BNGH0285002333 **BIC** BNGHNL2G **KvK** 08218414 **BTW** NL001831124B01

Daarnaast heeft de gemeenteraad behoefte aan meer inzicht op de bijdrage die de GGD op langere termijn in de subregio Noord-Veluwe kan leveren aan de impact van het regioplan dat vorm krijgt vanuit het Integraal Zorg Akkoord in relatie tot het Gezond en Actief Leven Akkoord. Daarin maken de zes gemeenten van de Noord-Veluwe (en Zeewolde) met zorgverzekeraar Zilveren Kruis afspraken over een betere en domein overstijgende samenwerking met als doel de zorg goed, toegankelijk en betaalbaar te houden. De GGD is daarbij een belangrijke partner.

Met vriendelijke groet,

Het college van burgemeester en wethouders,

De burgemeester, de secretaris,

Ir. J.N. Rozendaal Mw. mr. A.H. van der Maat-Bosma

Gemeente Epe

Aan het Dagelijks Bestuur van de GGD NOG
t.a.v. mevrouw Baardman
Postbus 3
7200 AA ZUTPHEN

Zaaknummer : 807392
Behandeld door : D. Evink
Telefoonnummer : 14 0578
Onderwerp : Zienswijze concept-Programmabegroting GGD NOG 2024

Epe, 20 juni 2023

Geachte leden van het Dagelijks Bestuur, beste mevrouw Baardman,

Op 11 april 2023 ontving onze gemeenteraad de concept-Programmabegroting 2024 en de jaarstukken 2022 van de GGD NOG. Hierbij delen wij u mede dat de gemeenteraad van Epe in zijn vergadering van 15 juni 2023 kennis heeft genomen van de jaarstukken 2022. Tevens is in deze vergadering de concept-Programmabegroting GGD NOG 2024 aan de orde geweest. Op grond van de Wet gemeenschappelijke regeling kan de gemeenteraad elk jaar zijn zienswijze indienen over de begroting. Met deze brief brengen wij u op de hoogte van de zienswijze van de gemeenteraad van de gemeente Epe. Wij verzoeken het bestuur van de GGD NOG deze zienswijze te betrekken bij het vaststellen van de stukken en horen graag op welke wijze deze zienswijze in de besluitvorming is meegenomen.

Verhoging bedrag post onvoorzien
Ten aanzien van de concept-Programmabegroting 2024 wil onze gemeenteraad een voorzichtig positieve zienswijze indienen. Er staan in de begroting een aantal ontwikkelingen beschreven die behoorlijke financiële gevolgen hebben voor onze inwonerbijdrage. Tegelijk is dit noodzakelijk. Het werk dat de GGD doet is namelijk waardevol en onze gemeenteraad vindt een goede en robuuste GGD belangrijk. Eén van de genoemde ontwikkelingen is uw voorstel om een extra bedrag onvoorzien op te nemen van € 100.000. De wens vanuit de gemeente Epe is om in het vervolg het aantal begrotingswijzigingen te beperken. Onze gemeenteraad kan zich dus vinden in de verhoging van de post onvoorzien, omdat hierdoor niet elke wijziging voor zienswijzeprocedure naar de gemeente hoeft. Dit zorgt voor minder druk en meer flexibiliteit. Daarbij wil onze gemeenteraad graag de kanttekening meegeven dat deze post alleen ingezet kan worden voor onvoorziene, onontkoombare en onuitstelbare kosten. En dat besluiten die invloed hebben op de inwonerbijdrage moeten worden voorgelegd aan onze gemeenteraad voor zienswijzeprocedure.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd over de zienswijze van onze gemeenteraad en kijken uit naar uw reactie.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Epe,
de burgemeester, de secretaris,

dhr. dr. T.C.M. Horn dhr. N.L.J.J. Dusink

Raadsbesluit

onze ref. e230022563
casenr. 23e0000943

De raad van de gemeente Ermelo;

gelezen het voorstel van het college van 16 mei 2023, nr. e230022965;

b e s l u i t :

1. Geen zienswijze in te dienen op de jaarstukken 2022 GGDNOG.
2. Een zienswijze in te dienen op de concept-programmabegroting 2024 GGDNOG.
3. Een zienswijze in te dienen op het ontwerp 7e wijziging GR GGDNOG.
4. Zienswijzebrief 02330000168408 te verzenden aan het dagelijks bestuur van de GGDNOG.
5. De dekking van maximaal € 60.495,00 voor 2024 te verwerken in de eerstvolgende bestuursrapportage.

Besluit raad:
Zonder stemming wordt het voorstel aangenomen.

Vastgesteld in de openbare vergadering
van 28 juni 2023,

J.L. Vissers,
griffier,

P.J.T. van Daalen,
voorzitter,

GGD Noord- en Oost-Gelderland vestiging Apeldoorn
T.a.v. het dagelijks bestuur
Postbus 3
7200 AA ZUTPHEN

Raadhuisplein 2
Postbus 500
3850 AM Ermelo
t 0341 56 73 21
f 085 110 8515
e gemeente@ermelo.nl
i www.ermelo.nl
NL92 BNGH 0285 0024 49

datum 28 juni 2023
onderwerp Zienswijze jaarstukken 2022, concept programmabegroting 2024 en ontwerp 7e wijziging GR GGDNOG
onze ref. 02330000168408
zaaknr. 02330000050598
behandeld door mevrouw P.A. Beelen-Mostert
telefoon direct 0341 56 71 44

Geacht bestuur,

De gemeenteraad heef in haar vergadering van 5 juli 2023 besloten een zienswijze in te dienen op de concept-programmabegroting 2024 en het ontwerp 7e wijziging GR GGDNOG. Geen zienswijze wordt ingediend op de jaarstukken 2022.

Concept-programmabegroting 2024 GGDNOG
De inwonersbijdrage is de afgelopen jaren gestegen. Deze trend zet zich voort op basis van de concept-programmabegroting 2024 van de GGDNOG.
De gevolgen uit de gevoerde kerntakendiscussie (GGD Robuust), de toename van het aantal inwoners, verplichtingen uit wetgeving en de vastgestelde indexeringsmethode maken, dat voor 2024 sprake is van een aanzienlijke verhoging van de inwonersbijdrage.

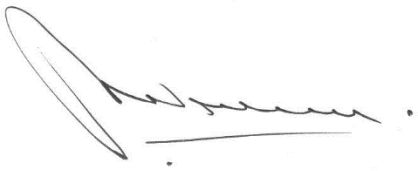
De gemeenteraad heeft al enige jaren behoefte aan versterking van de kader stellende en controlerende rol richting verbonden partijen. Deze behoefte groeit nu sprake is van een periode waarin de gemeenteraad nader keuzes moet maken. Onze gemeenteraad dringt er bij uw bestuur op aan, om de komende jaren zeer terughoudend te zijn in de koers die voorgesteld wordt en kansen te benutten hoe ook de GGNOG een bijdrage kan leveren aan de te maken keuzes. Tegelijkertijd is behoefte aan meer inzicht op de bijdrage die de GGD op langere termijn kan leveren aan de impact die gemaakt moet worden vanuit het regioplan dat vorm krijgt vanuit het Integraal Zorg Akkoord in relatie tot het Gezond en Actief Leven Akkoord. Daarbij ligt de nadruk voor onze gemeente op de regionale preventie infrastructuur Noord Veluwe en de versterking van de subregionale samenwerking Noord Veluwe.

Ontwerp 7e wijziging GR GGDNOG
Het ontwerp 7e wijziging GR GGDNOG biedt de juridische mogelijkheden om tot inrichting van de nieuwe instrumenten over te gaan die de wetswijziging gemeenschappelijke regelingen voorschrijft. Het doel van deze wetswijziging is het versterken van de kader stellende en controlerende rol van de gemeenteraad. Bij de input van de gemeenteraad heeft dit doel centraal gestaan. De zienswijze hierop is in lijn met het deel van deze zienswijze op de concept-programmabegroting waarin de nadruk ligt op de subregionale samenwerking Noord Veluwe. Via bijgevoegd overzicht met de hoofdinstrumenten die de wijziging van de Wet gemeenschappelijke regeling biedt, zijn de aanvullende wensen van de raad in beeld gebracht. De nadrukkelijke wens is uitgesproken om via evaluatie de inrichting van deze instrumenten door te ontwikkelen.

bijlage(n) -

Het college van burgemeester en wethouders van Ermelo,

A.M. Weststrate,
secretaris,

P.J.T. van Daalen,
burgemeester,

gemeente harderwijk

De raad van de gemeente Harderwijk;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 25 april 2023,
nummer h230256988;

besluit:

Geen zienswijze indienen op de concept-Programmabegroting 2024 GGD NOG.

Aldus vastgesteld door de raad van de gemeente
Harderwijk in zijn openbare vergadering van
29 juni 2023.

de heer H.J. van Schaik
voorzitter

de heer H.R. Lanning
raadsgriffier

Raadsbesluit nr. 87

Onderwerp: jaarstukken 2024 GGD NOG

De raad van de gemeente Hattem;

Gelezen het voorstel van het college, no. 58887, d.d. 1 juni 2023;

Besluit:

1. Kennis te nemen van de jaarstukken 2022 en de concept-programmabegroting 2024 van de GGD Noord- en Oost- Gelderland.
2. Geen zienswijze in te dienen op de concept-programmabegroting 2024.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Hattem, gehouden op 5 juni 2023.

De raad van de gemeente Hattem,

De griffier,

mr. I.M. Westhoff

de voorzitter,

drs. M. Sanderse

GR GGD NOG
t.a.v. het Dagelijks Bestuur
Postbus 3
7200 AA Zutphen

uw kenmerk:		datum verzending:	8 juni 2023
ons kenmerk:	2023-275439		
documentnummer:	2023061266443	behandeld door:	Hinke van den Hoeven
onderwerp:	Zienswijze op de concept programmabegroting 2024	telefoonnummer:	(0573) 28 92 22

Geacht bestuur,

Op 11 april 2023 heeft het gemeentebestuur van Lochem de Jaarstukken 2022 en de concept programmabegroting 2024 GGD NOG van u ontvangen. De gemeenteraad van Lochem heeft op 5 juni 2023 besloten een zienswijze op de begroting te willen indienen. In deze brief vragen wij u de zienswijze van de gemeenteraad van Lochem te betrekken bij de besluitvorming omtrent de Begroting 2024.

Financiering van de achterstanden
De GGD NOG geeft in haar financiële documenten, voor de jaarstukken 2022 en de concept programmabegroting 2024, aan dat de opdracht en de financiering van ministerie van VWS voor de coronabestrijding wegvalt. De GGD NOG geeft hierbij aan dat in de coronaperiode een achterstand is ontstaan in de reguliere taken binnen de bedrijfsvoering. Voor deze achterstanden is een inhaalslag nodig. Het ministerie van VWS heeft aangegeven dat ze deze inhaalslag niet financiert.
De raad van de gemeente Lochem is van mening, dat de eventueel benodigde financiële middelen voor deze inhaalslag niet voor rekening mogen komen van de gemeenten.

Bezwaar bij ministerie van VWS
De gemeenteraad van Lochem verzoekt het AB van de GGD NOG om bij het ministerie van VWS bezwaar in te dienen tegen de beslissing dat zij geen financiering beschikbaar stelt voor het inhalen van de ontstane achterstanden. Met daarbij het verzoek deze financiering alsnog beschikbaar te stellen conform de door GGD NOG berekende bedragen die nodig zijn om de achterstanden in te halen.

Neem gerust contact op
Heeft u vragen na het lezen van de brief? Neem dan contact op met Hinke van den Hoeven. U bereikt haar op (0573) 28 92 22. Een e-mail sturen kan natuurlijk ook naar h.vandenhoeven@lochem.nl. Hinke van den Hoeven werkt op maandag tot en met vrijdag. Vermeld in uw e-mail altijd ons kenmerk. Dan kunnen wij u zo snel mogelijk helpen.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders,

Dorique Kerkdijk
secretaris

Sebastiaan van 't Erve
burgemeester

Markt 1
Postbus 79
8070 AB Nunspeet
Telefoon (0341) 25 99 11
Internet www.nunspeet.nl
E-mail gemeente@nunspeet.nl
IBAN NL05 BNGH 0285 0135 21

GGD Noord- en Oost-Gelderland vestiging Apeldoorn
Postbus 3
7200 AA ZUTPHEN

Datum	Ons kenmerk	Collegebesluit	Behandeld door	Bijlage
30 juni 2023	844652		E Blom	

Onderwerp: concept-programmabegroting 2024 GGD Noord- en Oost-Gelderland

Geacht Bestuur,

Op 7 april ontvingen wij de concept Programmabegroting 2023 van GGD Noord- en Oost-Gelderland. U gaf aan dat de gemeenteraad de mogelijkheid heeft om voor 4 juli 2023 een zienswijze in te dienen. De gemeenteraad heeft op 29 juni jl. op grond van het aanvaarde amendement besloten de volgende zienswijze in te dienen.

De inwonersbijdrage is de afgelopen jaren gestegen. Deze trend zet zich door op basis van de concept-programmabegroting 2024 van de GGD NOG. De gevolgen uit de gevoerde kerntakendiscussie (GGD Robuust), de toename van het aantal inwoners, verplichtingen uit wetgeving en de vastgestelde indexeringsmethode maken dat voor 2024 sprake is van een aanzienlijke verhoging van de inwonersbijdrage. De gemeente kan daarmee instemmen.

De gemeenteraad stemt ook in met de structurele post onvoorzien van € 100.000,00 onder de door het Algemeen Bestuur gestelde voorwaarden. Wij verwachten dat we voortaan geen tussentijdse begrotingswijzigingen meer krijgen aangeboden nu deze post onvoorzien in de begroting wordt opgenomen.

De gemeenteraad heeft al enige jaren behoefte aan meer grip op de GGD. Deze behoefte is gegroeid, zeker nu sprake is van een periode waarin de gemeenteraad keuzes moet maken en/of moet bezuinigen. De gemeenteraad roept u op om de komende jaren zeer terughoudend te zijn in het verhogen van de inwonerbijdrage. De raad vraagt u kansen te benutten om een bijdrage te leveren aan de opgaven waar gemeenten voor staan door oplossingen in eerste instantie binnen uw eigen begroting te zoeken.

Daarnaast heeft de raad behoefte aan meer inzicht op de bijdrage die de GGD op langere termijn in de subregio Noord-Veluwe kan leveren aan de impact van het regioplan dat vorm krijgt vanuit het Integraal Zorg Akkoord en het Gezond en Actief Leven Akkoord. Daarin maken de zes gemeenten van de Noord-Veluwe (en Zeewolde) met zorgverzekeraar Zilveren Kruis en (zorg)aanbieders afspraken over een betere en domein overstijgende samenwerking met als doel de zorg goed, toegankelijk en betaalbaar te houden. De nadruk daarbij ligt voor onze gemeente op de regionale preventie infrastructuur op de Noord-Veluwe en de versterking van de subregionale samenwerking Noord-Veluwe. De GGD is daarbij een belangrijke partner.

Burgemeester en wethouders van Nunspeet,

de secretaris, de burgemeester,

mr. A. Heijkamp C.W.J. Blom

Raadhuisplein 1
8096 CP Oldebroek

www.oldebroek.nl
0525 63 82 00

GGD Noord- en Oost-Gelderland
Postbus 3
7200 AA Zutphen

Uw brief/kenmerk	Zaaknummer	Inlichtingen	Bijlage(n)
JB/mdv/23-dir 014	2491	Krista Schakel	

Onderwerp

Zienswijze concept programmabegroting 2024 & ontwerp 7e wijziging GR GGD NOG

Datum

6-7-2023

Geacht Bestuur,

De gemeenteraad heef in haar vergadering van 6 juli besloten een zienswijze in te dienen op de concept-programmabegroting 2024.

Concept-programmabegroting 2024 GGDNOG
De inwonerbijdrage is de afgelopen jaren gestegen. Deze trend zet zich in de concept-programmabegroting 2024 van de GGDNOG. De gevolgen uit de kerntakendiscussie (GGD Robuust), de toename van het aantal inwoners, verplichtingen uit wetgeving en de vastgestelde indexeringsmethode maken dat voor 2024 sprake is van een aanzienlijke verhoging van de inwonersbijdrage.

De gemeenteraad heeft al enige jaren behoefte aan meer grip. De gemeenteraad van Oldebroek dringt er bij uw bestuur op aan, om de komende jaren zeer terughoudend te zijn in de koers die u voorstelt. Daarbij moedigen wij u aan om kansen te benutten waarbij de GGD NOG zelf kan bijdragen aan de nodige bezuinigingen of juist benodigde budgetten.
Daarbij is het uitgangspunt vanuit Oldebroek dat regionaal afstemmen en samenwerken wanneer dit kansen biedt heel goed is, maar het is ook nodig om aandacht te houden voor de lokale situatie. Hierbij is een groot aandachtspunt dat veel van onze inwoners gemeentegrenzen oversteken voor zorg, scholing of vrije tijd. Wij roepen de GGD NOG op om bij de uitvoering van uw taken hier oog voor te hebben en dit bespreekbaar te maken bij uw regionale ketenpartners en zorgverzekeraars.

Ondertekend op: 10-08-2023 17:43
Ondertekend door:
Daaf de Groote
Locatie: Gemeente Oldebroek
Reden: Digitaal ondertekend

Ontwerp 7e wijziging GR GGD NOG
Het doel van deze wetswijziging is het versterken van de kaderstellende en controlerende rol van de gemeenteraad. De gemeenteraad van Oldebroek stemt in met het ontwerp van de 7e wijziging van de GR GGD NOG en dient geen zienswijze in.

Met vriendelijke groet,

dit document is digitaal ondertekend

gemeente
Oude IJsselstreek

GGD Noord- en Oost-Gelderland
t.a.v. het Dagelijks Bestuur
Postbus 3
7200 AA ZUTPHEN

Bezoekadres:
Slaringsbeat 25, Gendringen
Postbus 42
7080 AA Gendringen
Telefoon: (0315) 292 292
E-mail: info@oude-ijsselstreek.nl
Internet: www.oude-ijsselstreek.nl

Uw kenmerk: JB/mdv/23-dir 014 Verzenddatum: 7 juli 2023
Ons kenmerk: 589697

Onderwerp: **Zienswijze op concept Programmabegroting 2024**

Geachte mevrouw Baardman,

Op vrijdag 7 april 2023 stuurde u de concept Programmabegroting 2024 van GGD Noord en Oost-Gelderland (GGD NOG). U biedt ons daarbij de mogelijkheid om tot dinsdag 4 juli een zienswijze te geven op de ontwerpbegroting.

Besluit Raad
De gemeenteraad van Oude IJsselstreek heeft in de vergadering op donderdag 29 juni besloten om een zienswijze in te dienen op de concept Programmabegroting 2024.

Waardering voor inzet in de afgelopen jaren
Allereerst willen wij u nogmaals onze waardering uitspreken hoe de GGD NOG de afgelopen jaren klaar heeft gestaan om het coronavirus te bestrijden. Deze periode heeft een groot beroep gedaan op de veerkracht en flexibiliteit van de medewerkers van de GGD NOG. Nu het coronavirus ons dagelijks leven niet meer beheerst biedt dat de GGD NOG weer ruimte om te werken aan het bevorderen van de gezondheid van de inwoners van Noord- en Oost-Gelderland.

Zienswijze op de concept Programmabegroting 2024
De gemeenteraad van Oude IJsselstreek verzoekt het Dagelijks Bestuur (DB) van de GGD NOG bij haar voorbereiding over de definitieve besluitvorming over de Programmabegroting 2024 de onderstaande aandachtspunten mee te nemen:

- **Nieuw beleid: post onvoorzien**
Het voorstel is om als nieuw beleid een bedrag onvoorzien op te nemen van €100.000,-. De belangrijkste argumentatie is om de slagvaardigheid te vergroten en om ook invulling te geven aan de wens van het AB en van de gemeenteraden om het aantal tussentijdse begrotingswijzigingen te verminderen. Bij het inzetten van de post onvoorzien vragen wij het Dagelijks Bestuur om te toetsen in hoeverre er is voldaan aan de drie O's: onvoorzienbaar, onomkoombaar en onuitstelbaar. Als de onvoorziene middelen niet nodig blijken te zijn, dan dienen ze terug te gaan naar de gemeenten.

- **Weerstandsvermogen weer op peil brengen**
Door het negatieve resultaat in de Jaarstukken 2022 te dekken uit de algemene reserve neemt het weerstandsvermogen af naar ongeveer 70%. Wij verzoeken de GGD NOG om de algemene reserves in de komende jaren weer op peil te brengen. Daarbij dient de insteek te zijn dat het verhogen van het weerstandsvermogen in de komende jaren niet mag leiden tot aanvullende kosten bij gemeenten. Hopelijk komt de verwachting van de accountant uit dat er de komende jaren ruimte komt om de algemene reserves weer aan te vullen.

- **Doorontwikkelen van informatiegestuurd en vraaggericht werken**

De aangeleverde informatie in de Jaarstukken 2022 en de concept Programmabegroting 2024 heeft een hoog abstractieniveau. Het is wenselijk als er meer SMART doelen, speerpunten en activiteiten in toekomstige Programmabegroting(en) komen. Het rapporteren over de beleidsindicatoren is een goede eerste stap in de gewenste richting. Er is echter nog weinig samenhang tussen de beleidsindicatoren en de speerpunten en ontwikkelingen per programma.

Het beter inspelen op de vraag is een belangrijk aandachtspunt uit het programma GGD Robuust. Het Integrale Zorg Akkoord (IZA) en het Gezond Actief Leven Akkoord (GALA) vraagt van de GGD NOG om meer in de regio en lokaal te gaan werken. Gezondheid loopt dwars door domeinen en organisaties heen. Vanuit het gedachtegoed van '*Health Equity in all Policies*' (HEIAP) is er meer lokaal en regionaal (via de Thematafel De Gezondste Regio) maatwerk wenselijk om gezondheidsverschillen daadwerkelijk te verkleinen.

- **Onderzoeken van mogelijkheden voor uitbreiding van het takenpakket**

De kosten voor de GGD NOG zijn de afgelopen jaren met ongeveer 1/3 gestegen. Naast de indexering komt een belangrijk onderdeel van de kostenstijging door het programma GGD Robuust. De kosten voor overhead zijn de afgelopen jaren harder relatief gezien harder gegroeid dan de overige lasten. Wij verzoeken de GGD NOG om de mogelijkheden te onderzoeken om haar takenpakket verder uit te gaan breiden. Dat de GGD NOG nu in beeld is als beoogde centrum GGD vinden wij een goed voorbeeld van uitbreiding van het takenpakket.

- **Covid achterstanden: inventariseren en zoveel als mogelijk oplossen binnen de huidige middelen**

De GGD NOG geeft aan dat er tijdens de coronaperiode achterstanden zijn ontstaan in de reguliere bedrijfsondersteuning. Zonder extra middelen van VWS sluit de GGD NOG niet uit dat 2023 en 2024 afsluiten met een negatief saldo. Het verzoek is allereerst om de achterstanden in de reguliere bedrijfsondersteuning beter in beeld te brengen. Daarnaast dient de GGD NOG de achterstanden zoveel als mogelijk binnen de huidige middelen op te lossen. VWS had tijdens corona namelijk ook een vergoeding beschikbaar voor het inhalen van achterstanden. Het was wenselijk geweest als de GGD NOG de nu gemelde achterstanden ook tijdens de coronaperiode al in beeld had.

- **Rapport '*Op onze gezondheid*'**

Het in april uitgebrachte rapport '*Op onze gezondheid*' van de Raad Volksgezondheid en Samenleving (RVS) benadrukt de noodzaak voor een sterkere publieke gezondheidszorg. Eén belangrijke aanbeveling van de RVS aan het kabinet is om te zorgen voor structurele en toereikende aantallen mensen en middelen, onder ander door fors te investeren in de bemensing van de GGD'en. Wij onderschrijven de noodzaak voor een sterkere publieke gezondheidszorg. Daarbij roepen we de GGD NOG op om – via haar koepelorganisatie GGD GHOR –actief te lobbyen bij VWS voor versterking van de positie van de GGD'en.

Wij zien het oordeel van het Dagelijks Bestuur over bovenstaande aandachtspunten en de daaraan verbonden conclusies graag tegemoet in voorbereiding op definitieve besluitvorming in het Algemeen Bestuur.

Vragen en/of meer informatie?
Voor vragen en meer informatie over deze brief, neemt u contact op met Dennis Weijers, beleidsadviseur preventie en inclusie. Hij is per e-mail bereikbaar via d.weijers@oude-ijsselstreek.nl of op het telefoonnummer (0315) 29 23 46.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en Wethouders van de gemeente Oude IJsselstreek,

Digitaal getekend door Ron Frerix
op 04-07-2023

Ron Frerix
Gemeentesecretaris

Digitaal getekend door Otwin van Dijk
op 03-07-2023

Otwin van Dijk
Burgemeester

gemeente
putten

Fontanusplein 1
3881 BZ Putten
T (0341) 359 611
E info@putten.nl
www.putten.nl

IBAN NL88 BNGH 0285 0069 83
BTW NL001831227B02
KvK 08216960

GGD Noord- en Oost-Gelderland
Postbus 3
7200 AA ZUTPHEN

Uw brief van / uw kenmerk	JB/mdv/023-dir 015	**Zaaknummer:** 1562361
Behandelend ambtenaar	H. Rozema	**Documentnummer:** 1570009
Doorkiesnummer	+31341230290	
Afdeling	SL / BA	
Onderwerp	Programmabegroting 2024 GGD NOG	**Verzonden: 30 juni 2023**

Beste meneer De Vries,

Putten, 29 juni 2023

De GGD Noord- en Oost-Gelderland stuurde ons op 11 april 2023 de concept-Programmabegroting 2024 GGD NOG toe. De GGD vraagt in de begeleidende brief om een eventuele zienswijze in te dienen voor 4 juli 2023. In deze brief leest u onze reactie.

De raad van de gemeente Putten stemt in met de concept-Programmabegroting 2024 GGD NOG en dient geen zienswijze in.

Met vriendelijke groet,

de gemeenteraad van de gemeente Putten,

E.G. van Drie-Timmer,
griffier

H. A. Lambooij,
voorzitter

Programmabegroting 2024

GGD Noord- en Oost-Gelderland

Concept d.d. 5 juli 2023

Inhoudsopgave

1. Voorwoord 4
2. Tijdsplanning 5
3. Kerngegevens begroting 2024 7
4. Bestuurlijke en beleidsmatige kaders 12
   4.1. Gemeentelijke organisatie voor publieke gezondheid 12
   4.2. Indeling GGD-taken 12
   4.3. Beleidsmatige en bestuurlijke ontwikkelingen 13
      4.3.1 Beleidsmatige ontwikkelingen 13
      4.3.2 Bestuurlijke ontwikkelingen 13
5. Begrotingsaanpassingen 2024 15
   5.1. Invoering Wet open overheid 15
   5.2. Informatieveiligheid 15
   5.3. Invoering functiewaarderingssysteem HR21 15
   5.4. Verhoging post onvoorzien 16
6. Beleidsindicatoren 17
7. Programma Jeugdgezondheid 22
   7.1. Wat willen we bereiken? 22
   7.2. Wat gaan we ervoor doen? 22
   7.3. Wat mag het kosten? 23
8. Programma Algemene gezondheidszorg 24
   8.1. Wat willen we bereiken? 24
   8.2. Wat gaan we ervoor doen? 24
   8.3. Wat mag het kosten? 25
9. Programma Kennis- en Expertise 26
   9.1. Wat willen we bereiken? 26
   9.2. Wat gaan we ervoor doen? 26
   9.3. Wat mag het kosten? 26
10. Inwonerbijdrage en organisatieprojecten 27
   10.1. Wat willen we bereiken? 27
   10.2. Wat gaan we ervoor doen? 27
   10.3. Wat mag het kosten? 27
11. Overhead 28
   11.1. Wat willen we bereiken? 28

11.2. Wat gaan we ervoor doen? 28
12. Paragrafen 29
12.1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing 29
12.2. Financiering 31
12.3. Bedrijfsvoering 31
13. Financiële uitgangspunten 33
13.1. Uitgangspuntennota 2024 33
13.2. Indexering 33
13.3. Overzicht baten en lasten 2022-2027 en toelichting 36
13.4. Uitzetting van de financiële positie en toelichting 38
13.5. Meerjarenraming en toelichting 42
13.6. Staat van activa 44
14. BIJLAGEN 45
14.1. Bijlage A: Inwonerbijdragen 2024 per deelnemende gemeente 45

ALGEMEEN DEEL

1. Voorwoord

Programmabegroting 2024
Voor u ligt de Programmabegroting 2024 van GGD Noord- en Oost-Gelderland. De financiële en beleidsmatige kaders voor deze begroting zijn verwoord in een Uitgangspuntenbrief die wij in maart 2023 aan de raden van de gemeenten zonden.
Aanvullend op deze kaders is van belang, dat de financiering voor de coronabestrijding medio 2023 eindigt. In de drie jaar durende coronaperiode zijn achterstanden ontstaan in de reguliere werkzaamheden van de bedrijfsondersteuning; ook deze bedrijfsondersteuning heeft zich grotendeels moeten richten op de ondersteuning van de bestrijding van COVID-19. Het ministerie stelt hiervoor geen middelen beschikbaar. Wij moeten op deze gebieden een inhaalslag plegen. Dit proberen wij zoveel mogelijk binnen de huidige middelen op te lossen, maar kunnen niet uitsluiten dat wij zonder middelen van VWS in 2023 en 2024 een negatief saldo moeten presenteren.

Geen zienswijzeprocedure voor de Uitgangspuntenbrief
In tegenstelling tot in voorgaande jaren, hebben wij afgezien van het vragen van een zienswijze op deze Uitgangspuntenbrief. Een zienswijzeprocedure op zowel de uitgangspunten voor de begroting als op de concept-Programmabegroting ervaren veel gemeenten als een herhaling van zetten. Wel hebben wij op 23 februari 2023 – anders dan voorheen – de uitgangspuntenbrief vóór toezending aan de raden besproken met het algemeen bestuur (AB) van de GGD.

Zienswijzen indienen uiterlijk 4 juli 2023
In verband met een wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) wijzigt de zienswijzetermijn. De gemeenteraden hebben voor hun zienswijzen nu 12 weken (i.p.v. 8) en het dagelijks bestuur moet de raden voorafgaand aan het vaststellen van de begroting schriftelijk en gemotiveerd informeren over zijn oordeel over de zienswijzen.

De raden kunnen hierdoor tot 4 juli 2023 reageren op de ontwerpbegroting. U kunt in uw afweging over de begroting 2024 ook de informatie in de voorlopige Jaarrekening 2022 betrekken. Deze ontvangt u vóór 30 april 2023. Ook met voorlopige reacties of standpunten kunt u ons helpen bij de voorbereiding van de besluitvorming in het algemeen bestuur.
Het algemeen bestuur van de GGD beslist op 11 september 2023 over de Programmabegroting 2024.

Nadere informatie
Als u vragen heeft, kunt u contact opnemen met:
- R. Schwebke, controller, 088 443 35 25, r.schwebke@ggdnog.nl.
- M. de Vries, beleidsadviseur, 088 443 34 01, m.devries@ggdnog.nl.

Warnsveld, 6 april 2023
Het dagelijks bestuur,

drs. J.J. Baardman,
directeur publieke gezondheid

C.M. de Waard-Oudesluijs MSc,
voorzitter

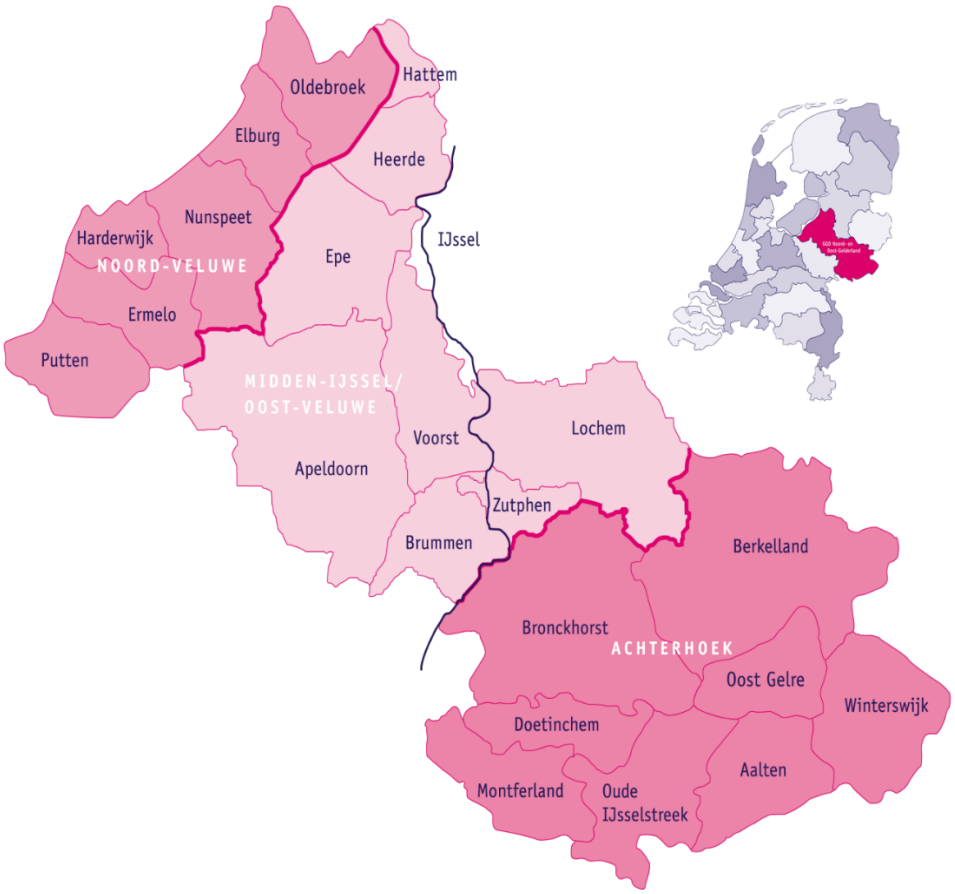
2. Tijdsplanning

	Wanneer	Wat	Wie
Uitgangspunten-brief 2024	23 februari 2023	Uitgangspuntenbrief 2024 bespreken.	Algemeen bestuur GGD[1]
	Maart 2023	Uitgangspuntenbrief 2024 naar raden zenden.	Dagelijks bestuur (DB) GGD
Jaar-rekening 2022	vóór 30 april 2022	Voorlopige Jaarrekening 2022 ter informatie aan de raden zenden.	DB GGD
Programmabegroting 2023	6 april 2023	concept-Programmabegroting 2024 bespreken.	AB GGD
	11 april 2023	concept-Programmabegroting 2024 aan de raden toezenden.	DB GGD
	van 11 april tot 4 juli 2023	zienswijzen op concept-Programmabegroting 2024 indienen.	gemeenten
	11 september 2023	beslissen over vaststelling Programmabegroting 2024.	AB GGD
	30 november	beslissen over: - actualisering van inhoudelijke beleidsprioriteiten 2024 - actualisering van financiële cijfers (op basis producten-raming) en Staat van activa (voorgenomen investeringen), beide zonder gevolg voor inwonerbijdragen.	AB GGD

[1] Het algemeen bestuur (AB) van GGD NOG bestaat uit de wethouders volksgezondheid van de 22 deelnemende gemeenten. Het AB kiest uit zijn midden een dagelijks bestuur (DB). Hierin hebben zes wethouders zitting en één burgemeester (namens het DB van Veiligheidsregio NOG, met in beide besturen de portefeuille geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio - GHOR).

3. Kerngegevens begroting 2024

Werkgebied GGD Noord- en Oost-Gelderland

Deelnemende gemeenten en inwoneraantallen 31-12-2022

Aantal deelnemende gemeenten	22
Totaal aantal inwoners	842.134

Noord-Veluwe		**Midden-IJssel / Oost-Veluwe**		**Achterhoek**	
Elburg	24.041	Apeldoorn	167.225	Aalten	27.249
Ermelo	27.494	Brummen	21.105	Berkelland	44.037
Harderwijk	48.910	Epe	33.283	Bronckhorst	36.279
Nunspeet	28.733	Hattem	12.563	Doetinchem	59.213
Oldebroek	24.266	Heerde	19.216	Montferland	36.883
Putten	24.895	Lochem	34.312	Oost Gelre	29.840
		Voorst	25.214	Oude IJsselstreek	39.608
		Zutphen	48.515	Winterswijk	29.253
totaal	178.339	totaal	361.433	totaal	302.362
aantal gemeenten	6	aantal gemeenten	8	aantal gemeenten	8

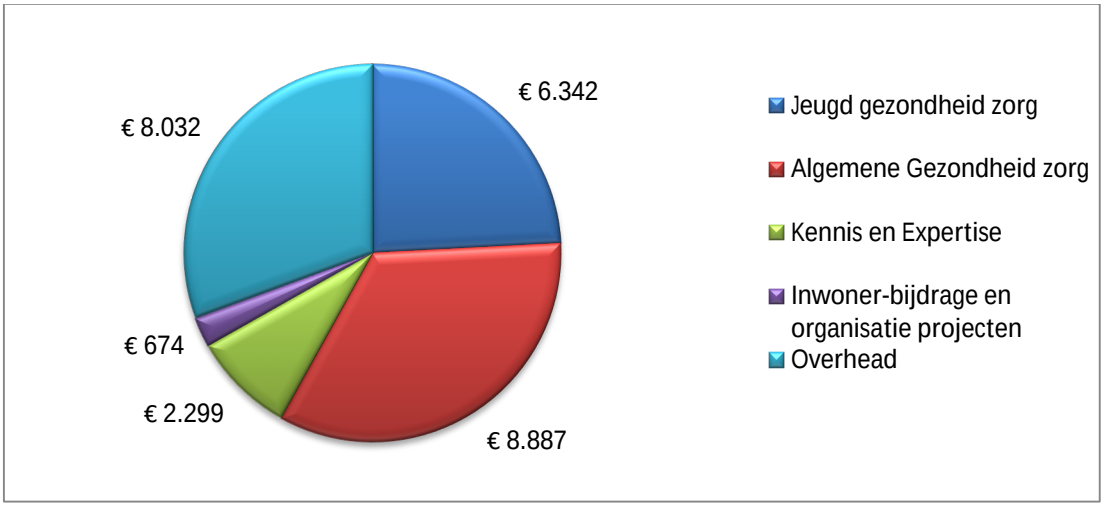
Personeelsbestand per 01-01-2023

	in vaste dienst	in tijdelijke dienst	Uitzend-krachten	totaal
Aantal medewerkers	215	92	469	776
Aantal fte's	160	54	n.v.t	214

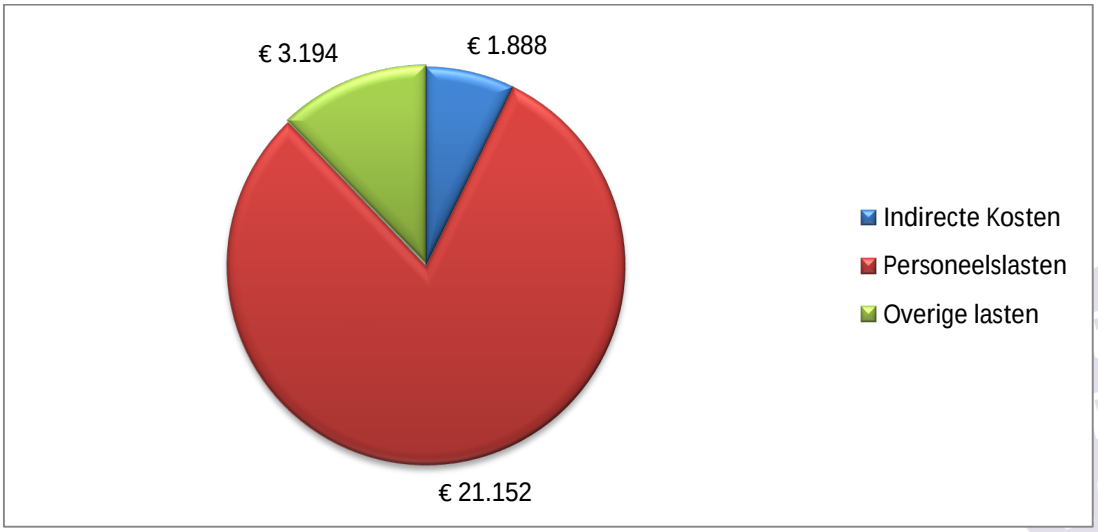
Totaal lasten en baten begroting 2024

Lasten	€ 26.234.000
Baten	€ 26.150.000

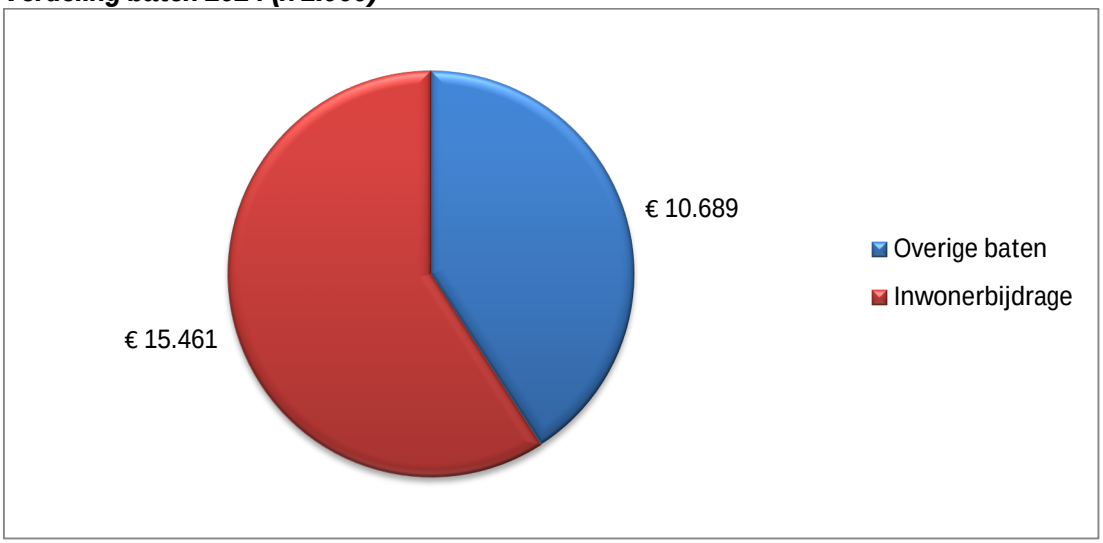
Verdeling totale lasten over programma's 2024 (x 1.000)

Verdeling totale lasten 2024 (x 1.000)

Verdeling baten 2024 (x 1.000)

BESLUIT

Het algemeen bestuur van GGD Noord- en Oost-Gelderland;

B E S L U I T :

de Programmabegroting 2024 van GGD Noord- en Oost-Gelderland vast te stellen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 11 september 2023

drs. J.J. Baardman,
directeur publieke gezondheid

C.M. de Waard-Oudesluijs MSc,
voorzitter

BELEIDSBEGROTING

4. Bestuurlijke en beleidsmatige kaders

In dit hoofdstuk beschrijven wij de taken van de GGD en gaan wij in op de inhoudelijke en bestuurlijke ontwikkelingen, zoals ook vermeld in de Uitgangspuntenbrief 2024.

4.1. Gemeentelijke organisatie voor publieke gezondheid

De taken van de gemeenten en de GGD op het terrein van de publieke gezondheidszorg staan in de Wet publieke gezondheid (Wpg). Ook laten gemeenten andere taken door de GGD uitvoeren. Dit zijn taken die aansluiten bij de kerntaken en de deskundigheid van de GGD. De 22 colleges van B en W hebben hun samenwerkingsafspraken vastgelegd in een gemeenschappelijke regeling.

4.2. Indeling GGD-taken

Gemeenten willen weten welke invloed zij hebben op GGD-taken en hoe zij hierop kunnen sturen. GGD NOG onderscheidt daarom zijn taken volgens het ABCD-model:

A. wettelijke GGD-taken

Taken van gemeenten die zij wettelijk verplicht laten uitvoeren door de GGD.

B. wettelijke gemeentelijke taken

Taken die de gemeenten op basis van een wet moeten uitvoeren en die de GGD in hun opdracht kan uitvoeren. Daarbij is er een onderscheid in:

- *B1-taken*: taken die vastliggen in de gemeenschappelijke regeling (zoals de Jeugdgezondheidszorg), en
- *B2-taken*: taken die de GGD uitvoert op basis van subsidiëring en/of een dienstverleningsovereenkomst (bijvoorbeeld activiteiten voor maatschappelijke zorg, toezicht Wmo of lijkschouw).

C. autonome gemeentelijke taken

Zelfstandige taken van gemeenten die de GGD kan uitvoeren in hun opdracht.

D. externe taken

Taken die de GGD uitvoert in opdracht van derden, zoals rijksoverheid, politie en burgers, in aansluiting op de kerntaken van de GGD.

In de programma's onderscheiden wij steeds deze vier soorten taken. Meer informatie hierover en de mate van (beleids)invloed van gemeenten op de dienstverlening vindt u in onderstaand schema.

4.3. Beleidsmatige en bestuurlijke ontwikkelingen

In de Uitgangspuntenbrief 2024, die wij in maart 2023 naar de raden zonden, staan enkele belangrijke inhoudelijke en bestuurlijke ontwikkelingen genoemd, die wij hier kort samenvatten.

4.3.1 Beleidsmatige ontwikkelingen

De volgende ontwikkelingen zijn van belang voor gemeenten en GGD. Dat zijn:

- *Het Integraal Zorgakkoord (IZA) en het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)*
  Onderdeel van het Integraal Zorgakkoord is dat mensen geholpen worden met een gezonde manier van leven. Dit is uitgewerkt in het Gezond en Actief Leven Akkoord. Gemeenten spelen een belangrijke rol bij het versterken van preventie.

- *De versterking van de pandemische paraatheid en bestrijding van COVID-19*
  In de loop van 20234 start de Landelijke Functionaliteit Infectieziektebestrijding (LFI). De minister van VWS krijgt hiermee meer mogelijkheden voor centrale aansturing. Daarnaast komen gelden beschikbaar voor de versterking van de infectieziektebestrijding bij de GGD'en.

- *Samenwerking op het terrein van de forensische geneeskunde*
  Op het terrein van de forensische geneeskunde is samenwerking op het niveau van vijf GGD'en in Oost-Nederland noodzakelijk. GGD NOG is beoogd centrum-GGD, waar alle forensisch professionals worden ondergebracht.

- *Borging van het Wmo-toezicht*
  De GGD overlegt met gemeenten over het versterken van het Wmo-toezicht in de regio, als uitwerking van de verwachte wettelijke borging van dit toezicht.

4.3.2 Bestuurlijke ontwikkelingen

Het nieuwe GGD-bestuur stelt een Bestuursagenda GGD NOG op voor de periode 2023 – 2027. De Bestuursagenda is het beleidskader voor de GGD in deze bestuursperiode. Om de betrokkenheid van

de gemeenteraden hierbij te borgen, krijgen zij gelegenheid hun zienswijze te geven op de concept-Bestuursagenda.

Versterking van de GGD naar aanleiding van de takendiscussie
In november 2021 heeft het (vorige) algemeen bestuur de zogenoemde Takendiscussie afgerond. Het AB heeft toen vastgesteld dat bij een zevental aandachtspunten versterking van de GGD noodzakelijk is. Hiervoor hebben de gemeenten extra geld beschikbaar gesteld, deels structureel en deels incidenteel. Het AB-besluit voeren wij uit in het programma GGD NOG Robuust, dat loopt tot en met 2026. Ook in 2024 rapporteren wij over de voortgang van GGD NOG Robuust, dat gericht is op de aanpak van de zeven aandachtspunten.

Beëindiging financiering coronabestrijding en achterstanden ondersteunende diensten
De afgelopen jaren stonden voor ons nadrukkelijk in het teken van de coronabestrijding. Het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) gaf de GGD de opdracht om alles te doen om COVID-19 te bestrijden. Hiervoor is door het ministerie geld beschikbaar gesteld. Vanaf 1 juli 2023 is deze opdracht – en daarmee ook de financiering – echter beëindigd.
Ook de bedrijfsvoering van de GGD kende vanuit deze opdracht een grote inzet op de coronabestrijding. Hierdoor zijn achterstanden in het reguliere werk van de ondersteunende diensten ontstaan. Bijvoorbeeld bij de beschrijving van werkprocessen en de digitalisering van het personeelsinformatiesysteem. Deze achterstanden moeten worden ingelopen.
Het ministerie stelt hier echter geen transitiegelden voor beschikbaar, hoewel dit wel een gevolg is van de inzet op de coronabestrijding. Zonder extra financiering lopen wij het risico om over de jaren 2023 en 2024 een negatief saldo te presenteren.
Uiteraard stellen wij alles in het werk om dit te voorkomen. Wij hopen daarnaast dat de VNG bij het ministerie kan bewerkstelligen dat het ministerie hier alsnog middelen voor beschikbaar stelt.

Wijziging gemeenschappelijke regeling
Per 1 juli 2022 is de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) gewijzigd. Dit leidt ook tot een aanpassing van de gemeenschappelijke regeling van GGD NOG. De gemeenteraden krijgen in dit traject enkele keren de gelegenheid om invloed uit te oefenen op de wijziging van de gemeenschappelijke regeling.

5. Begrotingsaanpassingen 2024

In de Uitgangspuntenbrief 2024 is aangekondigd, dat een drietal ontwikkelingen financiële gevolgen heeft voor de inwonerbijdrage voor de gemeenten in 2024. Deze ontwikkelingen zijn de invoering van de Wet open overheid (Woo), de invoering van het functiewaarderingssysteem HR21 en een verhoging van de post onvoorzien. Daarnaast zijn middelen nodig voor het borgen van de informatieveiligheid binnen de organisatie.

Deze begrotingsaanpassingen worden meegenomen in deze Programmabegroting en niet via afzonderlijke begrotingswijzigingen. In de tabel op pagina 35 staat wat dit betekent voor de inwonerbijdrage. Hierbij sluiten wij aan bij de praktijk bij gemeenten en bij de wens van het algemeen bestuur en de gemeenten om het aantal begrotingswijzigingen te beperken.

5.1. Invoering Wet open overheid

Op 1 mei 2022 is de Wet open overheid (Woo) gedeeltelijk in werking getreden. De wet beoogt de overheid transparanter en toegankelijker te maken. Deze wet:

- geeft zowel de actieve als de passieve openbaarmaking van overheidsinformatie een nieuwe basis,
- verankert het recht op toegang tot informatie wettelijk, en
- beoogt de informatievoorziening en informatiehuishouding van het Rijk en decentrale overheden te verbeteren.

De Woo vervangt de Wob (Wet openbaarheid van bestuur). Voor 2024 en verder zijn structureel middelen nodig om te borgen dat de GGD kan voldoen aan deze wet. Voor 2024 begroten we hiervoor € 25.000.

5.2. Informatieveiligheid

Voor het programma GGD NOG Robuust is in 2021 een inschatting gemaakt wat er nodig is voor het bewaken van de informatieveiligheid bij GGD NOG. De inschatting was 1 fte voor Chief information security officer (CISO) en privacy officer (PO).
Tijdens COVID is zichtbaar geworden hoe kwetsbaar de GGD'en zijn op het gebied van informatieveiligheid. Daarnaast is de wet- en regelgeving waar GGD'en aan moeten voldoen uitgebreid. Zoals de verplichte NEN7510 certificering maar ook NIS2[2].
Om de informatieveiligheid te borgen binnen de organisatie is uitbreiding van de ingeschatte formatie van in totaal 1 fte voor CISO en PO noodzakelijk .Hiervan kunnen we een deel (0,5 fte) oplossen binnen de reguliere begroting. Voor het restant is € 50.000 begroot.

5.3. Invoering functiewaarderingssysteem HR21

In juli 2021 informeerden wij het algemeen bestuur over de invoering van het functiewaarderings-systeem HR21. Het huidige systeem is toe aan een grondige actualisering. Aan de herwaardering van functies zijn kosten verbonden, geraamd op oplopend tot maximaal € 450.000 in 2026. De GGD

[2] NIS2: Steeds vaker en ook met meer impact worden Nederlandse bedrijven en instellingen aangevallen door cybercriminelen. Reden voor de Europese Unie om met een nieuwe cyber security-richtlijn te komen met als doel om ontwrichting van de maatschappij te voorkomen. De nieuwe richtlijn heet NIS2 (Network and Information Systems) oftewel: Netwerk en informatiebeveiliging. Nieuw is dat bijna alle bedrijven en instellingen in Europa, dus ook in Nederland deze richtlijn moeten invoeren.

werkt in 2023 aan de (uitgestelde) integrale invoering van HR21. Wij verwachten dat de financiële gevolgen aan de orde komen bij de begroting 2025 en 2026.
In 2022 is de functie van verpleegkundige al geherwaardeerd en hoger ingeschaald. Deze kosten worden in 2023 gedekt met een eenmalige bijdrage van de gemeenten. In deze Programmabegroting stellen wij als dekking voor deze kosten (€ 136.708) een verhoging van de inwonerbijdrage voor.

5.4. Verhoging post onvoorzien

Het algemeen bestuur en de gemeenteraden geven aan het aantal begrotingswijzigingen die GGD NOG indient te verminderen onder andere door wijzigingen samen te voegen.

GGD NOG stelt begrotingswijzigingen op als de inwonerbijdrage wijzigt. In principe wijzigt de inwonerbijdrage na vaststelling van de programmabegroting niet meer. Bij het opstellen van de jaarstukken komt er een afrekening van de inwonerbijdrage.
Een ander reden om een begrotingswijziging in te dienen is een overschrijding van de kosten.

Binnen de begroting van de GGD zijn nauwelijks stelposten opgenomen. De salariskosten worden begroot op werkelijke kosten en niet op het einde van de schaal. Daardoor is ook hier geen ruimte beschikbaar.
Wel neemt de GGD de door het BBV verplichte post onvoorzien op in de begroting. Dit is conform financiële verordening GGD Noord- en Oost- Gelderland 2018 artikel 4 Kaders begroting ten minste 1% van de begrote lasten. Voor 2024 is dat ruim € 260.000. Dit bedrag zet de GGD voornamelijk in als dekking voor niet-beïnvloedbare kosten.

In de programmabegroting 2024 stellen we voor om een extra bedrag onvoorzien op te nemen van € 100.000.
Dit vergroot de slagvaardigheid van de GGD en vermindert het de bestuurlijke en ambtelijk druk op gemeenten en GGD. Hierdoor is ook meer ruimte beschikbaar voor inhoudelijk overleg over de GGD.

De besteding van het budget kan alleen met een akkoord van het dagelijks bestuur. Daarbij hanteren wij als kader dat de betreffende kosten onvoorzien, onontkoombaar en onuitstelbaar zijn. Bij de jaarrekening vindt de verantwoording achteraf plaats conform de reguliere afspraken. Als het budget niet of niet volledig is benut gaat het restant na vaststelling van de jaarrekening terug naar de deelnemende gemeenten.

6. Beleidsindicatoren

Beleidsindicatoren sluiten aan op de Bestuursagenda
Hieronder staan de beleidsindicatoren voor de Programmabegroting. Het zijn beleidsindicatoren die nu nog gebaseerd zijn op de Bestuursagenda 2019 – 2023 NOG Gezonder.
In de loop van 2023 stelt het algemeen bestuur een nieuwe Bestuursagenda vast voor de jaren 2023 – 2027. De beleidsindicatoren worden doorontwikkeld op basis van de nieuwe Bestuursagenda.

Naast de algemene inzet voor het bewaken, beschermen en bevorderen van de gezondheid, noemt de Bestuursagenda 2019 – 2023 vier prioriteiten:

- gezondere jeugd,
- gezondere leefomgeving,
- gezonder ouder worden,
- gezondere leefstijl.

Deze vier prioriteiten geven nadrukkelijk richting aan de inzet van de GGD. De activiteiten van de GGD weerspiegelen deze ambities.

Gezamenlijke inspanning met gemeenten en samenwerkingspartners
Lokaal beleid, beleid van ketenpartners en andere, niet-beïnvloedbare omstandigheden hebben gevolgen voor het behalen van de indicatoren. Meer en meer zijn de activiteiten van de GGD ingebed in lokale en regionale samenwerkingsverbanden. Het Gezond & Actief Leven Akkoord (GALA), waarin rijk gemeenten en verzekeraars afspraken hebben gemaakt over het versterken en borgen van preventief gezondheidsbeleid, versterkt deze ontwikkeling. De uitkomsten van de beleidsindicatoren in dit hoofdstuk worden daarom in beperkte mate bepaald door de inspanningen van de GGD. Ook de inspanningen van gemeenten en samenwerkingspartners en autonome ontwikkelingen spelen een rol.

Beschikbaarheid van de resultaten
Significante resultaten van beleid en/of interventies zijn vrijwel altijd pas op langere termijn zichtbaar. Daarom is belangrijk om te onderkennen dat de Bestuursagenda en de daaruit afgeleide beleidsindicatoren richting geven aan de langetermijndoelen van de gemeenten en de GGD. De beleidsindicatoren komen daarom - zo nodig aangepast – terug in komende programmabegrotingen.

Voor de indicatoren zijn ook niet ieder jaar nieuwe resultaten beschikbaar. De resultaten van het beleid worden vooral gemeten via de verschillende GGD-monitors die vierjaarlijks worden afgenomen. Wanneer resultaten uit de monitors beschikbaar komen (dat is in de loop van het jaar volgend op het jaar van uitvoering van de monitor), kunnen ze gebruikt worden voor de evaluatie en eventuele bijstelling van beleid. In ieder geval rapporteren we via het jaarverslag van de GGD de resultaten. De resultaten worden voorts gemonitord via de bestuursrapportages.

Daarnaast werken wij aan het helder en inzichtelijk maken voor gemeenten van de werkzaamheden en resultaten van de GGD. Dit inzicht laat zien of de activiteiten die de GGD uitvoert voldoende bijdragen aan het bereiken van de gewenste resultaten.

Beleidsindicatoren
De beleidsindicatoren delen we onderstaand in aan de hand van de vier prioriteiten uit de Bestuursagenda 2019 – 2023. De percentages die genoemd worden bij de beleidsindicatoren betreffen cijfers voor de regio Noord- en Oost-Gelderland.

De resultaten van de monitor Volwassenen en Ouderen zijn in 2022 beschikbaar gekomen. Daarnaast zijn in 2022 resultaten gepresenteerd van een extra monitor Jeugd die naar aanleiding van de coronacrisis is uitgevoerd. De nieuwe resultaten zijn onderstaand verwerkt; op basis daarvan zijn, waar relevant, nieuwe streefcijfers voor de indicatoren geformuleerd.

NOG gezondere jeugd

- De vaccinatiegraad van vaccinaties in het Rijksvaccinatieprogramma is in Noord- en Oost-Gelderland in 2023 hoger dan de vaccinatiegraad in 2019.
    - o D(K)TP en BMR volledig (10 jaar) gaan van 90,4% in 2019 naar 92% in 2023;
    - o HPV stijgt van 45,6% in 2019 naar 50% in 2023.

  (*Bron: RIVM)*

- Het percentage jongeren in Noord- en Oost-Gelderland dat hun gezondheid als goed of zeer goed ervaart is in 2023 87% (2021 83%). *
  (Bron: Jeugdmonitor)

-	***2015***	***2019***	***2021***	***2023***
Indicator		--	--	87%
Resultaat	89%	87%	83%	

* *Bij de start van het vermelden van indicatoren (Programmabegroting 2021) was van deze indicator nog geen resultaat voor 2019 beschikbaar. In 2021 is een extra monitor Jeugd uitgevoerd naar aanleiding van de coronacrisis. De resultaten voor 2019 en 2021 zijn hierboven vermeld, maar voor deze jaren waren geen indicatoren vastgesteld. Op basis van de resultaten in 2019 en 2021 (effecten van de coronaperiode) is de indicator voor 2023 bijgesteld (was 92%). Een toename naar 87% in twee jaar tijd achten wij gezien de ontwikkelingen meer realistisch.*

- Het percentage kinderen in Noord- en Oost-Gelderland met een verhoogde of matig verhoogde kans op psychosociale problematiek is in 2025 21% (2021: 21%). *
  (Bron: Kindermonitor)

-	***2017***	***2021***	***2025***
Indicator		20%	21%
Resultaat	23%	21%	

* *Hoewel we bij de Kindermonitor geen toename zagen in psychosociale problematiek tussen 2017 en 2021, was het tussen 2013 en 2017 wel fors toegenomen. Bij de jeugd zien we wel een enorme toename gedurende de afgelopen jaren. Het lijkt realistisch om te kiezen voor een stabiele periode en dus voor een percentage van 21% in 2025.*

- Het percentage jongeren in Noord- en Oost-Gelderland dat in de categorie ‘normaal’ scoort op het terrein van de psychosociale gezondheid is in 2023 76% (2021: 73%). *
  (Bron: Jeugdmonitor)

	2015	***2019***	***2021***	***2023***
Indicator		--	--	76%
Resultaat	81%**	74%	73%	

* *In 2021 is een extra monitor Jeugd uitgevoerd naar aanleiding van de coronacrisis. De resultaten voor 2019 en 2021 zijn hierboven vermeld, maar voor deze jaren waren geen indicatoren vastgesteld. Het aandeel jongeren met psychische problemen neemt de laatste jaren, en met name sinds corona, toe. Op basis van het resultaat in 2021 is de indicator voor 2023 bijgesteld naar 76%. We hopen op een verbetering van de resultaten na de coronacrisis.*

** *Landelijk is bepaald, dat de berekening om tot dit percentage te komen gewijzigd is. Op basis van de nieuwe berekening bedroeg het percentage in 2015 81% in plaats van 88%. De cijfers zijn gebaseerd op de nieuwe rekenwijze.*

NOG gezondere leefomgeving

- In 2024 zijn met alle 22 gemeenten procesafspraken gemaakt over de dienstverlening van de GGD ten aanzien van advisering over de leefomgeving (bijvoorbeeld initiatieven, vergunningen, omgevingsplannen, omgevingsvisies of programma’s)
  (Bron: Eigen registratie)

- In 2024 is de GGD bij 20 omgevingsvergunningen, omgevingsplannen of vooroverleggen daarover door gemeenten om een gezondheidsadvies gevraagd. (In de afgelopen jaren waren dit er voor een omgevingsvergunning, planvorming of bestemmingsplanwijziging gemiddeld 7,5 per jaar).
  (Bron: Eigen registratie)

NOG gezonder ouder worden

- Het percentage volwassen/ouderen dat hun gezondheid als goed of zeer goed ervaart is in 2022 80% en 2024 80% (2020: 80%). *
  (Bron: Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen, GGD’en, CBS en RIVM)

	2016	***2020***	***2022***	***2024***
Indicator		80%	80%	80%
Resultaat	78%	80%		

** Een gelijkblijvend percentage wordt als realistisch gezien.*

- Het percentage volwassenen/ouderen in Noord- en Oost-Gelderland dat geen of een laag risico heeft op een angststoornis of een depressie is in 2022 en 2024 53% (2020: 53%).
(Bron: Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen, GGD'en, CBS en RIVM)

	2016	***2020***	***2022***	***2024***
Indicator		58%	53%	53%
Resultaat	56%	53%		

NOG gezondere leefstijl

- Het percentage jongeren in Noord- en Oost-Gelderland dat ooit een hele sigaret of meer heeft gerookt is in 2023 10% (2021: 11%). *
(Bron: Jeugdmonitor)

	2015	***2019***	***2021***	***2023***
Indicator		--	--	10%
Resultaat	17%	12%	11%	

* *Bij de start van het vermelden van indicatoren (Programmabegroting 2021) was van deze indicator nog geen resultaat voor 2019 beschikbaar. In 2021 is een extra monitor Jeugd uitgevoerd naar aanleiding van de coronacrisis. De resultaten voor 2019 en 2021 zijn hierboven vermeld, maar voor deze jaren waren geen indicatoren vastgesteld. Op basis van de resultaten in 2019 en 2021 is de indicator voor 2023 bijgesteld naar 10% (was 13%)..*

- Het percentage jongeren in Noord- en Oost-Gelderland dat de laatste vier weken alcohol heeft gedronken is in 2023 32% (2021: 34%). *
(Bron: Jeugdmonitor)

	2015	***2019***	***2021***	***2023***
Indicator		--	--	32% ??
Resultaat	33%	31%	34%	

* *Bij de start van het vermelden van indicatoren (Programmabegroting 2021) was van deze indicator nog geen resultaat voor 2019 beschikbaar. In 2021 is een extra monitor Jeugd uitgevoerd naar aanleiding van de coronacrisis. De resultaten voor 2019 en 2021 zijn hierboven vermeld, maar voor deze jaren waren geen indicatoren vastgesteld. Op basis van het resultaat in 2021 is de indicator voor 2023 bijgesteld naar 32% (was 28%). Een afname van het gebruik van 34% naar 28% in twee jaar tijd achten wij niet realistisch.*

- Het percentage jongeren in Noord- en Oost-Gelderland dat tenminste 5 dagen per week minimaal een uur beweegt is in 2023 49% (2021: 43%). *
(Bron: Jeugdmonitor)

	2015	***2019***	***2021***	***2023***
Indicator		--	--	49%
Resultaat	56%	49%	43%	

* *Bij de start van het vermelden van indicatoren (Programmabegroting 2021) was van deze indicator nog geen resultaat voor 2019 beschikbaar. In 2021 is een extra monitor Jeugd uitgevoerd*

naar aanleiding van de coronacrisis. De resultaten voor 2019 en 2021 zijn hierboven vermeld, maar voor deze jaren waren geen indicatoren vastgesteld.
Op basis van de resultaten in 2019 en 2021 is de indicator voor 2023 bijgesteld (was 60%).
Sinds 2011 daalt het aandeel jongeren dat tenminste 5 dagen per week minimaal een uur beweegt. Waarschijnlijk door corona heeft deze daling tussen 2019 en 2021 versneld doorgezet. Het is meer realistisch als dit resultaat in 2023 weer 49% zal zijn, het niveau voor corona.

- Het percentage volwassenen/ouderen in Noord- en Oost-Gelderland dat rookt of weleens rookt is in 2022 15% en in 2024 15% (2020: 15%).*

	2016	***2020***	***2022***	***2024***
Indicator		17%	15%	15%
Resultaat	19%	15%		

(Bron: Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen, GGD'en, CBS en RIVM)
* We zien een stijgende trend bij jongeren. De verwachting is dat het bij ouderen stabiliseert.

- Het percentage volwassenen/ouderen in Noord- en Oost-Gelderland met matig of ernstig overgewicht is in 2022 en 2024 52% (2020: 52%).

	2016	***2020***	***2022***	***2024***
Indicator		50%	52%	52%
Resultaat	52%	52%		

(Bron: Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen, GGD'en, CBS en RIVM)

- Het percentage volwassenen/ouderen in Noord- en Oost-Gelderland dat voldoet aan de norm voor alcoholgebruik is in 2022 en 2024 43% (2020: 43%).

	2016	***2020***	***2022***	***2024***
Indicator		---	43%	43%
Resultaat	40%	43%		

(Bron: Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen, GGD'en, CBS en RIVM)

(NB De norm voor alcoholgebruik is aangepast naar maximaal 1 glas per dag in plaats van maximaal 7 glazen per week. Vandaar dat hiervoor voor het jaar 2020 geen indicator was opgenomen.)

PROGRAMMAPLAN

7. Programma Jeugdgezondheid

7.1. Wat willen we bereiken?

De jeugdgezondheid heeft als collectieve opdracht het bewaken, beschermen en bevorderen van de gezondheid van de jeugd in de gemeenten. Daarnaast monitort de jeugdgezondheid kinderen op individueel niveau. Hierdoor is het mogelijk om kinderen in een kwetsbare situatie te signaleren en om daar vervolgens wat mee te doen. De jeugdgezondheid gaat uit van de eigen kracht van gezinnen (ouders en kinderen) en hun omgeving op basis van het concept van positieve gezondheid.

7.2. Wat gaan we ervoor doen?

A. Wettelijke GGD-taken

- Gemeenten laten de beleidsadvisering vanuit de jeugdgezondheidszorg uitvoeren door de GGD, in samenhang met de algemene taken van de GGD bij monitoring, signalering en advisering (Wet publieke gezondheid).

B. Wettelijke gemeentelijke taken die de GGD uitvoert

- Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het actief aanbieden van jeugdgezondheidszorg aan alle kinderen en jongeren tot 18 jaar (Wet publieke gezondheid - Wpg). Het Basispakket Jeugdgezondheidzorg geeft aan welke activiteiten beschikbaar moeten zijn (zie het Besluit publieke gezondheid). Dit is uitgewerkt in het landelijk professioneel kader JGZ en landelijke professionele richtlijnen. De uitvoering van de jeugdgezondheidszorg sluit aan op de ontwikkelingen in het sociaal domein. In de regio NOG hebben 21 gemeenten de uitvoering van de jeugdgezondheidszorg voor 4-18-jarigen opgedragen aan de GGD.
- Voor de doelgroep statushouders (vluchtelingen die in de gemeenten zijn gehuisvest) en Oekraïners is bij de uitvoering van de reguliere jeugdgezondheidszorg een extra inspanning van de GGD nodig.
- De jeugdgezondheidszorg draagt bij aan preventie en jeugdhulp op grond van de Jeugdwet. Op verzoek van gemeenten voert de GGD deze preventieve activiteiten uit.
- De GGD voert het rijksvaccinatieprogramma (RVP) uit voor de 4-18-jarigen. De uitvoering van het RVP is gekoppeld aan de uitvoering van de jeugdgezondheidszorg.

D. Taken die de GGD in opdracht van derden uitvoert

- De GGD voert de jeugdgezondheidszorg voor asielzoekers uit op basis van een landelijke overeenkomst met het Centraal orgaan Opvang Asielzoekers (COA).

Speerpunten en ontwikkelingen

- Wij onderzoeken – als uitvloeisel van het voornemen van de minister van VWS daartoe – de mogelijkheden om te komen tot een GGD-Vaccinatiecentrum. Vanuit dit centrum vindt coördinatie en uitvoering plaats van alle vaccinaties die door de GGD worden gegeven. In 2024 verwachten we de contouren hiervan duidelijker in beeld te hebben.

EEN GEZOND HOUVAST

- Naar aanleiding van een analyse van de werkprocessen van Jeugdgezondheid streven we naar verdere optimalisatie hiervan; één van de voorstellen is dat ouders meer regie krijgen bij het plannen van de afspraken.
  De voorstellen worden verder uitgewerkt en zullen in 2024 zoveel mogelijk geïmplementeerd worden.

7.3. Wat mag het kosten?

Rekening van baten en lasten per programma	Realisatie 2022 (concept)	4e begrotings wijziging 2023	Programma begroting 2024	Meerjaren raming 2025	Meerjaren raming 2026	Meerjaren raming 2027
Jeugdgezondheid						
Baten	2.157	837	915	915	915	915
Lasten	6.379	5.625	6.342	6.224	6.224	6.224
Gerealiseerd saldo baten en lasten	**-4.222**	**-4.788**	**-5.427**	**-5.309**	**-5.309**	**-5.309**
Dotatie reserve	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserve	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	**-4.222**	**-4.788**	**-5.427**	**-5.309**	**-5.309**	**-5.309**

8. Programma Algemene gezondheidszorg

8.1. Wat willen we bereiken?

Het programma Algemene gezondheidszorg bestaat uit een groot aantal verschillende producten. Gemeenschappelijk doel is het bevorderen, bewaken en beschermen van de gezondheid van de bevolking in de regio, met speciale aandacht voor risicogroepen.

8.2. Wat gaan we ervoor doen?

A. Wettelijke GGD-taken

- De wettelijke taken in dit programma betreffen de infectieziektebestrijding (waaronder de coronabestrijding), medisch milieukundige zorg, algemene technische hygiënezorg en psychosociale hulp bij rampen (Wet publieke gezondheid).
- De GGD draagt bij aan de geneeskundige hulpverlening in de regio (GHOR, Wet veiligheidsregio's).
- De gemeenten zien toe op de naleving van de kwaliteitseisen voor kinderopvang. Zij wijzen de GGD aan als toezichthouder (Wet Kinderopvang).
- Voor de doelgroep statushouders (vluchtelingen die in de gemeenten zijn gehuisvest) is bij de uitvoering van reguliere taken een extra inspanning van de GGD nodig. Daarbij gaat het vooral om infectieziektebestrijding, seksuele gezondheid en gezondheidsbevordering (Wet publieke gezondheid).

B. Wettelijke gemeentelijke taken die de GGD uitvoert

- De GGD voert de lijkschouw uit voor de gemeenten, als onderdeel van de forensische geneeskunde (Wet op de lijkbezorging).
- Een groot aantal gemeenten in Noord- en Oost-Gelderland heeft de GGD belast met het kwaliteitstoezicht op de uitvoering van de maatschappelijke ondersteuning (Wmo 2015), op basis van een overeenkomst.
- In opdracht van een aantal gemeenten voert de GGD taken uit voor toegang beschermd wonen en maatschappelijke zorg (Wet maatschappelijke ondersteuning 2015).
- De GGD voert voor een aantal gemeenten Verkennend Onderzoek uit in het kader van de Wet verplichte GGZ.

D. Taken die de GGD in opdracht van derden uitvoert

- De GGD verzorgt reizigersadvisering en -vaccinaties voor burgers.
- Het ministerie van VWS heeft de GGD belast met de inspectie en vergunningverlening voor het aanbrengen van tatoeages en piercings (op basis van de Warenwet).
- De GGD ontvangt van VWS een subsidie voor de uitvoering van aanvullende seksuele gezondheidszorg.
- De GGD ontvangt via de subsidieregeling PrEP een subsidie voor de medische begeleiding bij het gebruik van PrEP door een specifieke doelgroep met een verhoogd risico op hiv.
- De GGD voert de arrestantenzorg en forensisch medisch onderzoek uit voor politie en justitie, als onderdeel van de forensische geneeskunde.
- In opdracht van het RIVM voert GGD NOG de Doetinchemstudie uit, een langlopende cohortstudie (bevolkingsonderzoek).

- De GGD voert de publieke gezondheidszorg asielzoekers uit op basis van een landelijke overeenkomst met het Centraal orgaan Opvang Asielzoekers (COA).

Speerpunten en ontwikkelingen

- In 2023 is gestart met de samenvoeging van de Forensische Geneeskunde van de vijf GGD'en in Oost-Nederland. GGD Noord- en Oost-Gelderland fungeert als centrum-GGD voor de nieuwe Forensische Geneeskunde Eenheid Oost-Nederland. In 2024 wordt deze samenvoeging geëffectueerd, wat diverse inrichtingsvraagstukken met zich zal meebrengen.

- De infectieziektefunctie wordt in 2024 doorontwikkeld, mede op basis van landelijke ontwikkelingen en van de geleerde lessen uit de covidbestrijding. De GGD wordt hiermee beter toegerust voor toekomstige pandemieën (versterking pandemische paraatheid).

8.3. Wat mag het kosten?

Rekening van baten en lasten per programma	Realisatie 2022 (concept)	4e begrotings wijziging 2023	Programma begroting 2024	Meerjaren raming 2025	Meerjaren raming 2026	Meerjaren raming 2027
Algemene Gezondheid						
Baten	56.750	7.316	7.999	7.999	7.999	7.999
Lasten	47.647	8.074	8.887	8.863	8.863	8.863
Gerealiseerd saldo baten en lasten	**9.103**	**-758**	**-888**	**-864**	**-864**	**-864**
Dotatie reserve	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserve	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	**9.103**	**-758**	**-888**	**-864**	**-864**	**-864**

9. Programma Kennis- en Expertise

9.1. Wat willen we bereiken?

De GGD biedt gemeenten inzicht in de gezondheidssituatie van de inwoners van de gemeenten, geeft integraal beleidsadvies en advies over gebruik van effectief gebleken interventies die leiden tot verbetering van leefstijl en gezonder gedrag van de bevolking.

9.2. Wat gaan we ervoor doen?

A. Wettelijke GGD-taken

- De gemeenten laten een aantal taken voor de publieke gezondheid (het onderzoek van de gezondheidssituatie van de bevolking, beleidsadvisering, bijdragen aan preventieprogramma's en gezondheidsbevordering en preventieve ouderengezondheidszorg) uitvoeren door de GGD (Wet publieke gezondheid).

C. Autonome gemeentelijke taken die de GGD in opdracht van de gemeenten uitvoert

- Academische werkplaats AGORA, een samenwerkingsverband met Wageningen University & Research centre, voert onderzoeken uit voor gemeenten, die deels boven de afgesproken basistaken uitgaan en afzonderlijk worden bekostigd. Dit geldt ook voor het Evaluatiebureau publieke gezondheid, dat voortkomt uit Agora.

Speerpunten en ontwikkelingen

- Landelijk is het Gezond en Actief Leven Akkoord gesloten. GALA richt zich op de integrale inzet voor gezondheidsbevordering en een gezonde samenleving. Met de kennis van de GGD over gezondheidsonderzoek, het netwerk in de regio's en van gezondheidsprogramma's kan de GGD hieraan bij uitstek een bijdrage leveren.
  Samen met gemeenten benut de GGD de komende periode voor het definiëren en uitwerken van de rollen van de GGD ter ondersteuning van gemeenten, lokale en regionale ketenpartners en zorgverzekeraars in 2024 en verder.

9.3. Wat mag het kosten?

Rekening van baten en lasten per programma	Realisatie 2022 (concept)	4e begrotings wijziging 2023	Programma begroting 2024	Meerjaren raming 2025	Meerjaren raming 2026	Meerjaren raming 2027
Kennis & Expertise						
Baten	913	964	1.055	1.054	1.054	1.054
Lasten	2.266	1.963	2.299	2.172	2.172	2.172
Gerealiseerd saldo baten en lasten	**-1.353**	**-999**	**-1.244**	**-1.118**	**-1.118**	**-1.118**
Dotatie reserve	28	28	28	28	28	28
Onttrekking reserve	0	0	112	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	**-1.381**	**-1.027**	**-1.160**	**-1.146**	**-1.146**	**-1.146**

10. Inwonerbijdrage en organisatieprojecten

10.1. Wat willen we bereiken?

In dit programma staan de kosten en opbrengsten van:

- organisatie-ontwikkelingstrajecten binnen de GGD
- nog te realiseren, niet gespecificeerde omzet van plusopdrachten
- de inwonerbijdrage van gemeenten voor de uitvoering van de basistaken van de GGD.

10.2. Wat gaan we ervoor doen?

A. Wettelijke GGD-taken

- De colleges van burgemeester en wethouders van gemeenten in een veiligheidsregio, treffen een gemeenschappelijke regeling voor de instelling en instandhouding van een regionale gezondheidsdienst in die regio (Wet publieke gezondheid). De wet schrijft voor dat de gemeenten een aantal taken voor de publieke gezondheid laten uitvoeren door de GGD.

Speerpunten en ontwikkelingen

➢ Ook in 2024 behoeft de verdere invoering van de acties uit GGD NOG Robuust nog aandacht. Vooral op het terrein van arbeidsmarkt, het vanuit partnerschap maken van afspraken en het faciliteren van gemeenten met data moeten nog stappen worden gezet. Het programma loopt tot en met 2026.

10.3. Wat mag het kosten?

Rekening van baten en lasten per programma	Realisatie 2022 (concept)	4e begrotings wijziging 2023	Programma begroting 2024	Meerjaren raming 2025	Meerjaren raming 2026	Meerjaren raming 2027
Inwonerbijdrage en projecten						
Baten	12.623	14.815	16.124	16.022	15.780	15.780
Lasten	100	1.083	674	670	770	770
Gerealiseerd saldo baten en lasten	**12.523**	**13.732**	**15.450**	**15.352**	**15.010**	**15.010**
Dotatie reserve	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserve	0	199	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	**12.523**	**13.931**	**15.450**	**15.352**	**15.010**	**15.010**

11. Overhead

11.1. Wat willen we bereiken?

Een onderdeel van het programma Overhead is bestuursondersteuning. Het doel van de bestuursondersteuning is om het GGD-bestuur en de gemeenten in positie te brengen voor het besturen van de GGD. Dit betreft:

1. advisering en ondersteuning voor de bestuurlijke besluitvorming, en
2. het agenderen en oppakken van maatschappelijke en bestuurlijke vraagstukken op het gebied van de publieke gezondheid.

11.2. Wat gaan we ervoor doen?

Speerpunten en ontwikkelingen

- In een meerjarig programma verbeteren wij de dienstverlening en bedrijfsvoering door het kort-cyclisch opleveren van concrete informatie. Dit programma Informatie-gestuurd werken voeren wij ook in 2024 uit.

- Het algemeen bestuur stelt in 2023 een nieuwe bestuursagenda voor de periode 2023 – 2027 vast. De speerpunten uit deze bestuursagenda krijgen ook in 2024 gestalte.

Rekening van baten en lasten per programma	Realisatie 2022 (concept)	4e begrotings wijziging 2023	Programma begroting 2024	Meerjaren raming 2025	Meerjaren raming 2026	Meerjaren raming 2027
Overhead						
Baten	130	52	57	57	57	57
Lasten	16.453	7.410	8.032	8.091	7.749	7.749
Gerealiseerd saldo baten en lasten	**-16.323**	**-7.358**	**-7.975**	**-8.034**	**-7.692**	**-7.692**
Dotatie reserve	203	0	0	0	0	0
Onttrekking reserve	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	**-16.526**	**-7.358**	**-7.975**	**-8.034**	**-7.692**	**-7.692**

PARAGRAFEN

12. Paragrafen

Op basis van artikel 9 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) bevat deze begroting drie paragrafen met betrekking tot relevante beheersmatige aspecten:

- weerstandsvermogen en risicobeheersing (inventarisatie weerstandcapaciteit, inventarisatie risico's en beleid)
- financiering (treasurybeleid)
- bedrijfsvoering (bedrijfsprocessen om de beleidsdoelstellingen te realiseren en de sturing en beheersing daarvan)
- De andere paragrafen uit artikel 9 zijn niet van toepassing voor GGD Noord- en Oost-Gelderland. Dit geldt ook voor de paragraaf verbonden partijen. De GGD kent ook geen verbonden partijen in de zin van de wet, d.w.z. waar de GGD bestuurlijke invloed en financieel belang heeft.

12.1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

In deze paragraaf geven wij weer hoe robuust de financiële positie is. Het weerstandsvermogen is het vermogen van GGD NOG om financiële tegenvallers op te vangen, zonder dat de continuïteit van de GGD in gevaar komt. Het weerstandsvermogen wordt bepaald op basis van de relatie tussen:

- de weerstandscapaciteit, d.w.z. de middelen en mogelijkheden om niet begrote kosten te dekken, en
- alle risico's waarvoor geen specifieke maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn voor de financiële positie.

In het kader van de vernieuwing van de BBV is een uniforme basisset financiële kengetallen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing voorgeschreven. Voor GGD NOG zijn de onderstaande kengetallen van toepassing:

- Netto Schuldquote: de netto schuld gedeeld door de totale inkomsten,
- Solvabiliteit: eigen vermogen gedeeld door het totale vermogen,
- Structurele exploitatieruimte: het structurele exploitatiesaldo in percentage van de totale baten.

Kengetal	realisatie 2022	begroot 2023	begroot 2024
Netto schuld quote	-1,6%	-1,3%	-4,9%
Solvabiliteit	22,7%	43,4%	47,8%
Structurele exploitatieruimte	0,0%	0,0%	0,0%

Weerstandscapaciteit en risico's
Het algemeen bestuur heeft op 22 november 2018 de onderstaande risico's als belangrijkste risico's voor de GGD in het kader van het risicomanagement vastgesteld.

1. inhoudelijke risico's en risico's met betrekking tot opbrengsten:
   a. wijziging wetgeving
   b. uitbraak infectieziekte/tbc
   c. gemeenten laten taken niet door de GGD uitvoeren
   d. omzetdaling/minder opdrachten
   e. morele verplichting voor uitvoering van taken die niet kostendekkend zijn
2. risico's vanwege personele omstandigheden:
   a. ziekteverzuim boven 4%
   b. WW-verplichting
   c. arbeidsmarktkrapte/leeftijdsopbouw
3. risico's vanuit de bedrijfsvoering:
   a. begrotingsoverschrijding
   b. technologische ontwikkeling

Deze risico's zijn gekwantificeerd voor de bepaling van het weerstandsvermogen. Voor de inwonerbijdrage Jeugdgezondheid worden de gemeenten geacht zelf een reserve aan te houden. Bij eventueel uittreden komt er een frictiebijdrage die de kosten voor de andere gemeenten dekt.

Risico's
Om het benodigde weerstandsvermogen te bepalen hanteren wij als definitie van een risico: een gebeurtenis of omstandigheid met mogelijk nadelige financiële gevolgen voor de organisatie.

Beleid weerstandscapaciteit en de risico's

Percentage weerstandscapaciteit

Berekening percentage weerstandscapaciteit	**31-12-2022**
Weerstandscapaciteit (materieel gezien)	1.618.000
Voorstel tot storting bij jaarrekening 2022	0
Stand weerstandsvermogen bij GGD na stortingsvoorstel	1.618.000
Weerstandsvermogen aan te houden bij de GGD per 31-12-2022	1.626.000
Percentage weerstandscapaciteit	**100%**

Benodigd weerstandsvermogen structurele exploitatierisico's

Omschrijving risico	**in €**
1 Inhoudelijke risico's en risico's met betrekking tot opbrengsten	1.671.000
2 Risico's vanwege personele omstandigheden	2.364.000
3 Risico's uit bedrijfsvoering	817.000
Totaal risico	4.852.000
kans dat risico's zich gelijk voordoen	50%
Totaal risico GGD NOG	2.426.000
af post onvoorzien in exploitatie	800.000
aan te houden weerstandsvermogen	**1.626.000**

De berekening van het benodigd weerstandsvermogen is gemaakt op basis van de realisatie van 2022 waarbij rekening is gehouden met de invloed van COVID-19. Het percentage weerstandscapaciteit is 100%. In euro's is het weerstandsvermogen € 8.000 te laag. Wij stellen voor om geen dotatie aan de algemene reserve te doen.

12.2. Financiering

Inleiding
Deze paragraaf omvat de beleidsvoornemens voor het risicobeheer van de financieringsportefeuille.

De financieringsparagraaf geeft kaders voor het transparant maken en daarmee voor het sturen, beheersen en controleren van de financieringsfunctie. Het algemeen bestuur van de GGD heeft een Treasurystatuut vastgesteld waarin de volgende uitgangspunten zijn vastgelegd.

- zoveel mogelijke interne financiering
- een risicomijdende gedragslijn
- rekening houdend met deze randvoorwaarden, het optimaliseren van de renteresultaten.

Schatkistbankieren en financiering
De Wet schatkistbankieren schrijft voor dat de decentrale overheden, waaronder de GGD, al hun overtollige liquide middelen en beleggingen aanhouden bij het ministerie van Financiën. Daarmee zijn de mogelijkheden om de renteresultaten te optimaliseren uitgeput.
Wij verwachten dat het ook in 2024 niet nodig is externe financieringsmiddelen aan te trekken. De GGD kan volledig gebruik maken van interne financiering.

Kapitaalgoederen
De kapitaalgoederen van de GGD betreffen medische apparatuur, kantoorinventaris, ICT- en telefoniemiddelen.
De rekening 2022 heeft per 31-12-2022 een boekwaarde van kapitaalgoederen van afgerond € 1,1 miljoen. Door de bestrijding van COVID-19 heeft GGD NOG veel extra personeel ingezet. Deze medewerkers hebben laptops, telefoons, bureaustoelen etc. nodig. Omdat we niet wisten hoelang deze extra medewerkers nodig zijn, hebben we deze middelen geleased of gehuurd. De reguliere vervanging van middelen wordt eveneens geleased of gehuurd. Vanaf 2023 verwachten we dat de boekwaarde toeneemt doordat we reguliere vervanging van middelen zelf aanschaffen. Op 30 november 2023 bieden wij bij een wijziging op de Programmabegroting 2024 het algemeen bestuur een geactualiseerde Staat van activa aan.

12.3. Bedrijfsvoering

In de Uitgangspuntenbrief 2024 en elders in deze programmabegroting zijn onderwerpen aan bod gekomen die relevant zijn voor de Bedrijfsvoering in 2024. Deze staan hieronder bij de speerpunten en ontwikkelingen benoemd.

Speerpunten en ontwikkelingen:

- De positie van GGD NOG op de arbeidsmarkt staat onder druk, in het bijzonder voor medische functies. De aandacht voor een adequaat arbeidsmarktbeleid blijft ook in 2023 nodig. Eén van de instrumenten is toepassing van de functiewaarderingssystematiek HR21.

- Op 1 mei 2022 is de Wet open overheid (Woo) gedeeltelijk in werking getreden. Deze wet geeft de actieve en passieve openbaarmaking van overheidsinformatie een nieuwe basis, verankert het recht op toegang tot informatie en beoogt de informatievoorziening van de overheden te verbeteren.
  GGD NOG moet als gemeenschappelijk regeling voldoen aan de Woo.

- Tijdens COVID-19 is zichtbaar geworden hoe kwetsbaar de GGD'en zijn op het gebied van informatieveiligheid. Daarnaast is de wet- en regelgeving waar GGD'en aan moeten voldoen uitgebreid. Wij zijn het certificeringstraject gestart voor de kwaliteitsnorm informatiebeveiliging in de zorg: NEN 7510. Het doel is deze certificering te behalen in het eerste kwartaal van 2024. Wij doen dit samen met GGD Hart voor Brabant en GGD West Brabant.

- Inhalen van achterstanden in de reguliere bedrijfsvoering die ontstaan zijn tijdens de periode van coronabestrijding.

FINANCIËLE BEGROTING

13. Financiële uitgangspunten

13.1. Uitgangspuntennota 2024

In maart 2023 hebben wij een brief met de uitgangspunten voor de begroting 2024 toegezonden aan de raden van de gemeenten. De indexering in deze programmabegroting is gelijk aan de berekening in de uitgangspuntenbrief.

13.2. Indexering

Methodiek
Ons uitgangspunt bij indexeren is dat de index in relatie staat tot de werkelijke ontwikkeling van de kosten. Dat houdt in dat wij de kosten voor het komende jaar begroten mét indexering.
Het algemeen bestuur heeft in zijn vergadering van 21 november 2019 de aangepaste indexeringssytematiek vastgesteld. Deze systematiek gaat uit van:

- het basisjaar is het jaar van de begroting minus twee jaar;
- de indexcijfers uit de CPB kortetermijnraming van december
- de verdeling van de kosten in 70% loonkosten (loonvoet sector overheid) en 30% materiële kosten (prijs overheidsconsumptie, netto materieel).

Als de vergelijking met de ontwikkeling van de inkomsten uit het Gemeentefonds daartoe naar oordeel van het algemeen bestuur aanleiding geeft, dan kan het AB besluiten een bezuinigingsopdracht te geven. Het uitgangspunt is dat een eventuele bezuinigingsopdracht gebaseerd is op een discussie over de inhoud en omvang van het takenpakket van de GGD. Wij handhaven de inspanningsverplichting van de afgelopen jaren tot het “inverdienen” van de indexering.

Index 2024
In de Uitgangspuntennota 2024 zijn wij uitgegaan van een gewogen index van 5,99%. We hebben gebruik gemaakt van de indexcijfers van de septembercirculaire 2022. In de periode tussen het opstellen van de uitgangspuntennota en de programmabegroting zijn er door het CPB geen nieuwe cijfers afgegeven. We rekenen in de programmabegroting met dezelfde index als in de uitgangspuntennota.

De gebruikte indexcijfers voor 2024 zijn:
Loonkosten 4,2% (loonvoet sector overheid septembercirculaire 2022)
Materiële kosten 2,4% (prijs overheid consumptie netto materiaal septembercirculaire 2022)

Indexcijfers 2024 (gebaseerd op septembercirculaire 2022)

Omschrijving	Ontwik-kelingen 2023	Indexcijfer 2024	Indexering begroting 2024
Loonkostenindex	0,20%	4,20%	4,40%
Materiële kostenindex	7,30%	2,40%	9,70%
Gewogen Index	2,33%	3,66%	5,99%

De kosten van de GGD bestaan voor 70% uit loonkosten en 30% uit materiële kosten. De bovenstaande berekening leidt tot het volgende indexeringsvoorstel voor inwonerbijdrage deelnemende gemeenten:

Gewogen index
loonkosten 0,7 * 4,40% + materiële kosten 0,3 * 9,70% = 5,99%.

Inwonerbijdrage
Als gevolg van de geactualiseerde indexcijfers wijzigt de inwonerbijdrage van de deelnemende gemeenten. Wij gaan in deze programmabegroting 2024 uit van de inwonertallen per 31 december 2022. Bij de inwonerbijdrage maken wij onderscheid tussen:

- de bijdrage voor de A-taken voor publieke gezondheidszorg die worden bekostigd uit de inwonerbijdrage van alle gemeenten, en
- de B-taak Jeugdgezondheidszorg 4 - 18-jarigen die wordt bekostigd uit een inwonerbijdrage van 21 gemeenten (Apeldoorn laat vanaf 2017 de jeugdgezondheidszorg uitvoeren door het Centrum voor Jeugd en Gezin Apeldoorn).

Voor 2024 leidt dit tot de volgende inwonerbijdragen voor de gemeenten:

Omschrijving	Aantal inwoners	Totaal inwoner bijdrage in €	Per Inwoner in €	Aantal inwoners	Totaal inwoner bijdrage in €	Per Inwoner in €
Inwoneraantal 31-12-2021	835.111			669.525		
Toename inwoners	7.023			5.384		
Inwoneraantal 30-09-2022	842.134			674.909		
Programma begroting 2023	835.111	7.410.512	8,874	669.525	6.747.829	10,079
Toename inwoners	7.023	62.320		5.384	54.263	
WOO Gelden		25.000				
Informatieveiligheid		50.000				
HR 21 verpleegkundige		41.574			95.134	
Verhoging budget onvoorzien		100.000				
Actualisering prijspeil 2023 2,33%		179.163			160.705	
CPB Index 2024 3,66%		287.990			258.320	
Inwonerbijdrage deelnemende gemeente 2024	842.134	8.156.559	9,686	674.909	7.316.251	10,840
Korting logopedie Hattem en Voorst		0			11.906	
Inwonerbijdrage deelnemende gemeenten 2024 na correctie korting logopedie		8.156.559			7.304.346	

De totale inwonerbijdrage van een deelnemende gemeente is het bedrag per inwoner vermenigvuldigd met het aantal inwoners van die gemeente (zie 15.1 Bijlage A op pag. 49 voor een overzicht).
De gemeenten Hattem en Voorst maken van oudsher geen gebruik van het onderdeel Spraak- en taalscreening (logopedie) van de jeugdgezondheid. Hiervoor krijgen zij een korting op de inwonerbijdrage.
De totale inwonerbijdrage aan de GGD voor 2024 is begroot op € 15.460.905. Voor de berekening per inwoner is de korting hierbij opgeteld. Dit resulteert in een inwonerbijdrage Publieke Gezondheid van € 9,686 en een inwonerbijdrage Jeugdgezondheid van € 10,840.

Als het aantal inwoners van een gemeente lager wordt, dan neemt de totale inwonerbijdrage van deze gemeente ook relatief af. De definitieve inwonerbijdrage van de deelnemende gemeenten wordt bepaald aan de hand van de werkelijke inwonertallen op 1 januari van het jaar waarop de kosten betrekking hebben (zie Gemeenschappelijke regeling GGD NOG).

13.3. Overzicht baten en lasten 2022-2027 en toelichting

in € 1.000 per programma

Rekening van baten en lasten per programma	Realisatie 2022 (concept)	4e begrotings wijziging 2023	Programma begroting 2024	Meerjaren raming 2025	Meerjaren raming 2026	Meerjaren raming 2027
Jeugdgezondheid						
Baten	2.157	837	915	915	915	915
Lasten	6.379	5.625	6.342	6.224	6.224	6.224
Gerealiseerd saldo baten en lasten	**-4.222**	**-4.788**	**-5.427**	**-5.309**	**-5.309**	**-5.309**
Dotatie reserve	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserve	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	**-4.222**	**-4.788**	**-5.427**	**-5.309**	**-5.309**	**-5.309**
Algemene Gezondheid						
Baten	56.750	7.316	7.999	7.999	7.999	7.999
Lasten	47.647	8.074	8.887	8.863	8.863	8.863
Gerealiseerd saldo baten en lasten	**9.103**	**-758**	**-888**	**-864**	**-864**	**-864**
Dotatie reserve	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserve	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	**9.103**	**-758**	**-888**	**-864**	**-864**	**-864**
Kennis & Expertise						
Baten	913	964	1.055	1.054	1.054	1.054
Lasten	2.266	1.963	2.299	2.172	2.172	2.172
Gerealiseerd saldo baten en lasten	**-1.353**	**-999**	**-1.244**	**-1.118**	**-1.118**	**-1.118**
Dotatie reserve	28	28	28	28	28	28
Onttrekking reserve	0	0	112	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	**-1.381**	**-1.027**	**-1.160**	**-1.146**	**-1.146**	**-1.146**
Overhead						
Baten	130	52	57	57	57	57
Lasten	16.453	7.410	8.032	8.091	7.749	7.749
Gerealiseerd saldo baten en lasten	**-16.323**	**-7.358**	**-7.975**	**-8.034**	**-7.692**	**-7.692**
Dotatie reserve	203	0	0	0	0	0
Onttrekking reserve	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	**-16.526**	**-7.358**	**-7.975**	**-8.034**	**-7.692**	**-7.692**
Inwonerbijdrage en projecten						
Baten	12.623	14.815	16.124	16.022	15.780	15.780
Lasten	100	1.083	674	670	770	770
Gerealiseerd saldo baten en lasten	**12.523**	**13.732**	**15.450**	**15.352**	**15.010**	**15.010**
Dotatie reserve	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserve	0	199	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	**12.523**	**13.931**	**15.450**	**15.352**	**15.010**	**15.010**

in € 1.000 Totaal GGD NOG

Staat van baten en lasten	Realisatie 2022 (concept)	4e begrotings wijziging 2023	Programma begroting 2024	Meerjaren raming 2025	Meerjaren raming 2026	Meerjaren raming 2027
GGD Noord- en Oost Gelderland						
Baten	72.573	23.984	26.150	26.047	25.805	25.805
Lasten	72.845	24.155	26.234	26.019	25.777	25.777
Gerealiseerd saldo baten en lasten	**-272**	**-171**	**-84**	**28**	**28**	**28**
Dotatie reserve	231	28	28	28	28	28
Onttrekking reserve	0	199	112	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	**-503**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Voor de programmabegroting 2024 gaan we ervan uit dat er geen COVID-19 financiering door het ministerie van VWS is. Verder zijn de financiële gevolgen van de keuze dat GGD NOG centrum GGD wordt voor forensische geneeskunde niet meegenomen.
De incidentele baten en lasten opgenomen in de programmabegroting 2024 zijn nul. In de lasten van het programma Overhead is € 360.000 onvoorzien begroot. Dit is 1% van de totale begroting plus een extra bedrag van € 100.000.
De meerjarenraming 2025-2027 wordt opgenomen tegen prijspeil 2024. De hardheid van meerjaren-prijsindexering is beperkt en deze meenemen geeft niet een reëler beeld.

13.4. Uitzetting van de financiële positie en toelichting

Balans 2022- 2024 in € 1.000

ACTIVA	Balans per 31 december		
	2022	2023	2024
VASTE ACTIVA			
Materiële vaste activa	1.102	1.200	1.250
Financiële vaste activa	36	40	40
Totaal vaste activa	**1.138**	**1.240**	**1.290**
VLOTTENDE ACTIVA			
Voorraden	51	50	50
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	8.570	3.000	3.000
Liquide middelen	248	200	200
Overlopende activa	1.641	600	500
Totaal vlottende activa	**10.510**	**3.850**	**3.750**
TOTAAL GENERAAL	**11.648**	**5.090**	**5.040**

PASSIVA	Balans per 31 december		
	2022	2023	2024
VASTE PASSIVA			
Eigen vermogen	2.640	2.211	2.411
Voorzieningen	606	200	200
Totaal vaste passiva	**3.246**	**2.411**	**2.611**
VLOTTENDE PASSIVA			
Crediteuren	4.150	500	400
Overlopende passiva	4.252	2.179	2.029
Totaal vlottende passiva	**8.402**	**2.679**	**2.429**
TOTAAL GENERAAL	**11.648**	**5.090**	**5.040**

Berekening EMU saldo 2022- 2024 (in € 1.000)

		2022		2023		2024
1	Exploitatiesaldo voor toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves	-242		-171		-84
2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	283		300		300
3	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie minus de vrijval van de voorzieningen ten bate van de exploitatie	282		-406		0
4	Investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans geactiveerd	646		398		448
5	Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen	0		0		0
6	Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa:	0		0		0
7	Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d.	0		0		0
8	Baten bouwgrondexploitatie:	0		0		0
9	Lasten op balanspost Voorzieningen voorzover deze transacties	0		0		0
	met derden betreffen					
10	Lasten ivm transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten	0		0		0
11	Verkoop van effecten:					
a	Gaat u effecten verkopen? (ja/nee)	nee		nee		nee
b	Zo ja wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op de exploitatie?					
	Berekend EMU-saldo	**-323**		**-675**		**-232**

EEN GEZOND HOUVAST

Het BBV schrijft voor dat de GGD NOG een overzicht in de jaarrekening opneemt met een verdeling van de baten, lasten en het saldo per taakveld. De taakvelden zijn door de rijksoverheid gedefinieerd. Onderstaand het overzicht met de verdeling naar taakvelden over begroting 2024.

Taakvelden 2024 (in € 1.000)

Taakveld IV3		Baten	Lasten	Saldo
0.	Bestuur en ondersteuning			
0.4	Overhead	6.847	6.847	0
0.9	Vennootschapsbelasting	0	10	-10
0.10	Mutaties reserves	0	-84	84
0.11	Resultaat van rekening van baten en lasten	0	0	0
1.	Veiligheid			
1.1	Crisisbeheersing/brandweer	166	166	0
7.	Volksgezondheid en Milieu			
7.1	Volksgezondheid	18.540	18.765	-226
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	597	445	152

13.5. Meerjarenraming en toelichting

Geprognosticeerde balans in € 1.000

ACTIVA	Balans per 31 december			
	2024	2025	2026	2027
VASTE ACTIVA				
Materiële vaste activa	1.250	1.250	1.250	1.250
Financiële vaste activa	40	40	40	40
Totaal vaste activa	**1.290**	**1.290**	**1.290**	**1.290**
VLOTTENDE ACTIVA				
Voorraden	50	50	50	50
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	3.000	3.000	3.000	3.000
Liquide middelen	200	200	200	200
Overlopende activa	500	500	500	500
Totaal vlottende activa	**3.750**	**3.750**	**3.750**	**3.750**
TOTAAL GENERAAL	**5.040**	**5.040**	**5.040**	**5.040**

PASSIVA	Balans per 31 december			
	2024	2025	2026	2027
VASTE PASSIVA				
Eigen vermogen	2.411	2.411	2.411	2.411
Voorzieningen	200	200	200	200
Totaal vaste passiva	**2.611**	**2.611**	**2.611**	**2.611**
VLOTTENDE PASSIVA				
Crediteuren	400	400	400	400
Overlopende passiva	2.029	2.029	2.029	2.029
Totaal vlottende passiva	**2.429**	**2.429**	**2.429**	**2.429**
TOTAAL GENERAAL	**5.040**	**5.040**	**5.040**	**5.040**

Geprognosticeerd meerjaren EMU saldo (in € 1.000)

		2024	2025	2026	2027
1	Exploitatiesaldo voor toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves	-84	28	28	28
2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	300	300	300	300
3	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie minus de vrijval van de voorzieningen ten bate van de exploitatie	0	0	0	0
4	Investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans geactiveerd	448	300	300	300
5	Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen	0	0	0	0
6	Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa:	0	0	0	0
7	Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d.	0	0	0	0
8	Baten bouwgrondexploitatie:	0	0	0	0
9	Lasten op balanspost Voorzieningen voorzover deze transacties	0	0	0	0
	met derden betreffen				
10	Lasten ivm transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten	0	0	0	0
11	Verkoop van effecten:				
a	Gaat u effecten verkopen? (ja/nee)	nee	nee	nee	nee
b	Zo ja wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op de exploitatie?				
	Berekend EMU-saldo	**-232**	**28**	**28**	**28**

Meerjaren kengetallen

Kengetal	begroot 2024	raming 2025	raming 2026	raming 2027
Netto schuld quote	-5,3%	-5,3%	-5,3%	-5,3%
Solvabiliteit	47,8%	47,8%	47,8%	47,8%
Structurele exploitatieruimte	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

EEN GEZOND HOUVAST

13.6. Staat van activa

Wij leggen de Staat van activa (voorgenomen investeringen) op 30 november 2023 voor aan het algemeen bestuur in de vorm van een begrotingswijziging. Voor de inwonerbijdrage heeft dit geen gevolgen.

14. BIJLAGEN

14.1. Bijlage A: Inwonerbijdragen 2024 per deelnemende gemeente

Gemeente	Aantal inwoners 31-12-2022 incl Apeldoorn	Aantal inwoners 31-12-2022 excl Apeldoorn	Begroting 2024 Publieke Gezondheid in €	Begroting 2024 Jeugd Gezondheid in €	Begroting 2024 Totaal in €
Aalten	27.249	27.249	263.922	295.389	559.311
Berkelland	44.037	44.037	426.524	477.377	903.901
Bronckhorst	36.279	36.279	351.383	393.277	744.660
Doetinchem	59.213	59.213	573.512	641.890	1.215.402
Montferland	36.883	36.883	357.233	399.825	757.058
Oost Gelre	29.840	29.840	289.018	323.476	612.494
Oude IJsselstreek	39.608	39.608	383.627	429.365	812.991
Winterswijk	29.253	29.253	283.332	317.113	600.445
Regio Achterhoek	**302.362**	**302.362**	**2.928.552**	**3.277.711**	**6.206.263**
Apeldoorn	167.225	0	1.619.672	0	1.619.672
Brummen	21.105	21.105	204.414	228.786	433.200
Epe	33.283	33.283	322.365	360.799	683.165
Hattem	12.563	12.563	121.680	136.187	257.867
Korting Hattem			0	-3.962	-3.962
Heerde	19.216	19.216	186.118	208.308	394.426
Lochem	34.312	34.312	332.332	371.954	704.286
Voorst	25.214	25.214	244.212	273.329	517.541
Korting Voorst			0	-7.944	-7.944
Zutphen	48.515	48.515	469.896	525.920	995.816
Regio Midden IJssel / Oost Veluwe	**361.433**	**194.208**	**3.500.690**	**2.093.378**	**5.594.067**
Elburg	24.041	24.041	232.851	260.613	493.464
Ermelo	27.494	27.494	266.295	298.045	564.340
Harderwijk	48.910	48.910	473.722	530.202	1.003.924
Nunspeet	28.733	28.733	278.296	311.476	589.772
Oldebroek	24.266	24.266	235.030	263.052	498.082
Putten	24.895	24.895	241.123	269.871	510.993
Regio Noord Veluwe	**178.339**	**178.339**	**1.727.317**	**1.933.258**	**3.660.575**
Totaal GGD NOG	**842.134**	**674.909**	**8.156.559**	**7.304.346**	**15.460.905**
Korting Hattem ivm logopedie				3.962	3.962
Korting Voorst ivm logopedie				7.944	7.944
Totaal inwonerbijdrage voor berekening bijdrage per inwoner			8.156.559	7.316.252	15.472.810
Bijdrage per inwoner			**9,686**	**10,840**	**20,526**

Inwonerbijdrage 2024 incidenteel en structureel

Gemeente	Aantal inwoners 31-12-2022 incl Apeldoorn	Aantal inwoners 31-12-2022 excl Apeldoorn	Begroting 2024 Totaal in €	Incidentele bijdrage GGD NOG Robuust	Totaal bijdrage 2024
Aalten	27.249	27.249	559.311	13.121	572.432
Berkelland	44.037	44.037	903.901	21.204	925.105
Bronckhorst	36.279	36.279	744.660	17.469	762.129
Doetinchem	59.213	59.213	1.215.402	28.511	1.243.914
Montferland	36.883	36.883	757.058	17.759	774.817
Oost Gelre	29.840	29.840	612.494	14.368	626.862
Oude IJsselstreek	39.608	39.608	812.991	19.071	832.063
Winterswijk	29.253	29.253	600.445	14.085	614.531
Regio Achterhoek	**302.362**	**302.362**	**6.206.263**	**145.589**	**6.351.852**
Apeldoorn	167.225	0	1.619.672	38.028	1.657.699
Brummen	21.105	21.105	433.200	10.162	443.362
Epe	33.283	33.283	683.165	16.026	699.191
Hattem	12.563	12.563	257.867	6.049	263.916
Korting Hattem			-3.962	0	-3.962
Heerde	19.216	19.216	394.426	9.253	403.679
Lochem	34.312	34.312	704.286	16.521	720.807
Voorst	25.214	25.214	517.541	12.141	529.682
Korting Voorst			-7.944	0	-7.944
Zutphen	48.515	48.515	995.816	23.360	1.019.176
Regio Midden IJssel / Oost Veluwe	**361.433**	**194.208**	**5.594.067**	**131.540**	**5.725.607**
Elburg	24.041	24.041	493.464	11.576	505.040
Ermelo	27.494	27.494	564.340	13.239	577.579
Harderwijk	48.910	48.910	1.003.924	23.550	1.027.474
Nunspeet	28.733	28.733	589.772	13.835	603.607
Oldebroek	24.266	24.266	498.082	11.684	509.767
Putten	24.895	24.895	510.993	11.987	522.980
Regio Noord Veluwe	**178.339**	**178.339**	**3.660.575**	**85.871**	**3.746.446**

Totaal GGD NOG	**842.134**	**674.909**	**15.460.905**	**363.000**	**15.823.905**
Korting Hattem ivm logopedie			3.962		3.962
Korting Voorst ivm logopedie			7.944		7.944
Totaal inwonerbijdrage voor berekening bijdrage per inwoner			15.472.810	363.000	15.835.811
Bijdrage per inwoner			**20,526**	**0,482**	**21,007**
Bijdrage per inwoner Apeldoorn			**9,686**	**0,227**	**9,913**

Inwonerbijdrage 2024-2027 per gemeente

Gemeente	Aantal inwoners 31-12-2022 incl Apeldoorn	Begroting 2024 in €	Raming 2025 in €	Raming 2026 in €	Raming 2027 in €
Aalten	27.249	559.311	579.390	598.510	618.261
Berkelland	44.037	903.901	936.351	967.250	999.169
Bronckhorst	36.279	744.660	771.394	796.850	823.146
Doetinchem	59.213	1.215.402	1.259.035	1.300.583	1.343.503
Montferland	36.883	757.058	784.236	810.116	836.850
Oost Gelre	29.840	612.494	634.482	655.420	677.049
Oude IJsselstreek	39.608	812.991	842.178	869.969	898.678
Winterswijk	29.253	600.445	622.001	642.527	663.731
Regio Achterhoek	**302.362**	**6.206.263**	**6.429.068**	**6.641.227**	**6.860.387**
Apeldoorn	167.225	1.619.672	1.677.818	1.733.186	1.790.381
Brummen	21.105	433.200	448.752	463.561	478.858
Epe	33.283	683.165	707.690	731.044	755.169
Hattem	12.563	257.867	267.125	275.940	285.046
Korting Hattem	0	-3.962	-4.104	-4.240	-4.379
Heerde	19.216	394.426	408.586	422.070	435.998
Lochem	34.312	704.286	729.570	753.646	778.516
Voorst	25.214	517.541	536.121	553.813	572.088
Korting Voorst	0	-7.944	-8.229	-8.501	-8.781
Zutphen	48.515	995.816	1.031.566	1.065.607	1.100.772
Regio Midden IJssel / Oost Veluwe	**361.433**	**5.594.067**	**5.794.894**	**5.986.125**	**6.183.667**
Elburg	24.041	493.464	511.179	528.048	545.474
Ermelo	27.494	564.340	584.600	603.892	623.820
Harderwijk	48.910	1.003.924	1.039.964	1.074.283	1.109.735
Nunspeet	28.733	589.772	610.945	631.106	651.932
Oldebroek	24.266	498.082	515.964	532.990	550.579
Putten	24.895	510.993	529.338	546.806	564.851
Regio Noord Veluwe	**178.339**	**3.660.575**	**3.791.989**	**3.917.125**	**4.046.390**
Totaal GGD NOG	**842.134**	**15.460.904**	**16.015.951**	**16.544.477**	**17.090.445**

De inwonerbijdrage 2025-2027 zijn berekend met de index uit de septembercirculaire 2022.

Omschrijving	2025	2026	2027
Loonkostenindex	4,10%	3,90%	3,90%
Materiële kostenindex	2,40%	1,90%	1,90%
Gewogen Index	3,59%	3,30%	3,30%